პროლეტარიელებო, ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

ფასი 10 კაპ.

ШАБАТИ
II
სექტემბერი
1937 წ.
№ 208 (5009)

საქ. კ.კ.(ბ) ცენტრალური კომიტეტის, თბილისის კ-ის და ცაკის ორგანო

დღეს გაზეთში:

— საშენ მასალათა მრეწველობამ გეგმა უნდა შეასრულოს! (მოწინავე).
— ჩინეთში ვიცოდეთ გეოგრაფია („პრავდის“ მოწვინავე, 10/IX)
— ფ. ე. ძერჟინსკის დაბადების 60 წლისთავისათვის
— **ბ. კალმახელიძე** — ჰიათურის ბოლშევიკები მარგანეცისათვის ბრძოლაში (ფელეტონი)
— სსრ კავშირის პროკურატურაში
— ჯუთაისისა და ტყიბულის რაიონებმა შეასრულეს ჩაის ფოთლის კრეფის წლიური გეგმა
— გამოხმაურებანი საბჭოთა მთავრობის საარბიტრაჟო ორგანოს გარშემო

უცხოეთში:
— ბრძოლა შანხაის საერთაშორისო სეტლმენტში
— იაპონელი ჯარების დანაკლისი შანხაის ფრონტზე
— ესპანეთის ფრონტებზე
— დოლორეს იბარური არაგონიის ფრონტზე მესაკუთრეთა შეხვედრა
— შეტევის შესახებ

საშენ მასალათა მრეწველობამ გეგმა უნდა შეასრულოს!

სწრაფი ტემპებით ვითარდება საქართველოს კაპიტალური მშენებლობა. ყოველ წელს ფართო მასშტაბით მიმდინარეობს დიდი სამრეწველო ობიექტების, მძლავრი ჰიდროელსადგურების, რკინიგზის ახალი ხაზების, სკოლების, საბიხაოკომუნალური კომბინატების, საავადმყოფოების და სხვათა მშენებლობა.

დიდი მოცულობით წარმოებული. საალმშენებლო სამუშაოები დიდი რაოდენობით მოითხოვენ საშენ მასალას: ცემენტს, აგურს, ქვას, კრამიტს, ცირს. საქართველოს საგეგმო კომისიის გაანგარიშებით, წელს, საქართველოს კაპიტალურ მშენებლობას დასჭირდება 160 მილიონი ცალი პირობითი აგური, 80 ათასი ტონა ცემენტი, 12 მილიონი ცალი კრამიტი, რამდენიმე ასეული ათასი კუბური მეტრი ქვა ხრეში, ქვიშა.

საშენ მასალაზე ასე გაზრდილი მოთხოვნილების სრული დაკმაყოფილება დაკისრებული აქვს საქართველოს საშენ მასალათა მრეწველობას. მრეწველობის ამ დარგის მუშაობაზე ბევრად არის დამოკიდებული კაპიტალური მშენებლობის გეგმის დანიშნულ დროზე და ხარისხიანად შესრულება. ამიტომ არის, რომ პარტია და მთავრობა განსაკუთრებული ყურადღებით ეპყრობიან სახალხო მეურნეობის ამ უაღრესად მნიშვნელოვან დარგს.

წელსაც საქართველოს საშენ მასალათა მრეწველობას პარტიამ და მთავრობამ საგრძნობი მატერიალურ-ტექნიკური დახმარება აღმოუჩინეს. დღეს ის გაცილებით უკეთ აღჭურვილია მექანიზებული წნეხებით, თიხის ახალი საზელი მანქანებით, შედარებით მძლავრი ელექტროდანადგარებით, ახალი საშრობი ფარდულებით. ხელმძღვანელი ტექნიკური პერსონალი შევსებულია სპეციალისტთა ახალგაზრდა კადრებით: ინჟინერ-ტექნოლოგებით, მექანიკოსებით.

მიუხედავად ამისა, საქართველოს სადგილობრივ საშენ მასალათა წარმოება დღემდე მრეწველობის ყველაზე მეტად ჩამორჩენილ უბანს წარმოადგენს. მიმდინარე წლის პირველი ნახევრის გეგმა მან 84.3 პროცენტით შეასრულა. განსაკუთრებით დიდად ჩამორჩა საშენ მასალათა მრეწველობის ძირითადი დარგი — აგურის წარმოება, რომელმაც 6,6 მილიონი ცალი აგურის ნაცვლად გამოსწვა მხოლოდ 4 მილიონი ცალი, ანუ გეგმის 61,8 პროცენტი. ივლისში მდგომარეობა დიდად არ გაუმჯობესებულა, აგურის გამოწვის გეგმა მხოლოდ 69,4 პროცენტით შესრულდა, 3,6 მილიონი ცალის ნაცვლად 2,1 მილიონი ცალი აგური გამოსწვეს. თბილისის საბჭოს სისტემაში შემავალმა აგურის ქარხნებმა კი გამომწვარი აგურის გამოშვების წლიური გეგმა შვიდი თვის განმავლობაში მხოლოდ 34,1 პროცენტით შეასრულეს.

საშენ მასალათა დამამზადებელმა ქარხნებმა, გეგმის რაოდენობრივ მაჩვენებლებთან ერთად, ჩაშალეს პროდუქციის თვითღირებულების შემცირების გეგმაც. ძირულის ცეცხლგამძლე აგურის ქარხანამ წელს თავისი პროდუქციის თვითღირებულება შარშანდელთან შედარებით 12,4 პროცენტით უნდა შეემცირებინა, ნაცვლად ამისა, წლის პირველ ნახევარში იგი 9,7 პროცენტით გაზარდა, ღრმა-ღელის აგურის ქარხანამ პროდუქციის თვითღირებულება, 21 პროცენტით შემცირების ნაცვლად, 12 პროცენტით გაზარდა. სუოამის კირის ქარხანაში წელს პროდუქციის თვითღირებულება, 13,4 პროცენტით შემცირების ნაცვლად, გასულ წელთან შედარებით 4 პროცენტით გადიდდა. თვითღირებულების შემცირების გეგმას ვერ ასრულებენ ნოსირის, ტევრის, თბილისის აგურის, მოწამეთის კირის და ხელოვნური ქვის დამამზადებელი ქარხნები და სხვ.

პროდუქციის თვითღირებულების გასაცემ ფასებზე გადაძეტებას დეზორგანიზაცია შეაქვს საწარმოთა სამეურნეო ცხოვრებაში. იგი იწვევს ქარხნების ფინანსიური მდგომარეობის, განსაკუთრებით კი საბრუნავი თანხების დაძაბულობას, მუშებისათვის ხელფასის დროზე მიუცემლობას, ამ ნიადაგზე საწარმოო დისციპლინის მოშლას, მუშების ხშირ დენადობას და სხვ.

საშენ მასალათა მრეწველობის ხელმძღვანელი მუშაკები ჩამორჩენას ობიექტურ პირობებს აბრალებენ. ბაგალითად, ტევრისა და ნოსირის ქარხნების დირექტორები ამბ. თავდგირიძე და თოთიბაძე მიზეზად ასახელებენ ქვანახშირის უქონლობას, საშრობი ფარდულების მცირე გამტარუნარიანობას, ელექტროენერგიის სიმცირეს. სინამდვილეში კი არცერთი აქ მოყვანილი მოსაზრება გასამართლებელ საბუთად არ ჩაითვლება.

ალიზის დამზადებას არცერთი გრამი ქვანახშირი არ სჭირია. მიუხედავად ამისა, საქართველოს აგურის მრეწველობამ მისი დამზადების გეგმაც შვიდი თვის განმავლობაში სამარცხვინოდ ჩაშალა. მარტო საქართველოს ადგილობრივი მრეწველობის სახ. კომისარიატის სისტემაში შემავალ აგურის ქარხნებს პირველ აგვისტომდე უნდა დაემზადებინათ 17,8 მილიონი ცალი ალიზი, დაამზადეს 13,2 მილიონი, ანუ გეგმის 74,5 პროცენტი.

ვერც საშრობი ფარდულების სიმცირით გამართლდება აგურის მრეწველობის უხეირო მუშაობა. აგურის წარმოებაში საშრობ და საღუმელე მეურნეობათა შორის არსებული დისპროპორცია შომზადებული და შექმნილია ხალხის მტრების მიერ, რომელნიც მოკალთებული იყვნენ საქართველოს ადგილობრივ მრეწველობაში, და თუ ის დღესაც არ არის ლიკვიდირებული, ეს იმას მოწმობს, რომ აგურის წარმოებაში ჯერ კიდევ ვერ გაუშლიათ საკმაო ბრძოლა მავნებლობის შედეგების აღმოსაფხვრელად.

საქართველოს საშენ მასალათა მრეწველობაში გარღვევები იმიტომაა, რომ იქ ჯერ კიდევ ადგილი აქვს წარმოებისა და შრომის, პროცესების უხეირო ორგანიზაციას, ტექნოლოგიური პროცესების ხშირ დარღვევას, სტახანოვური მოძრაობის უგულებელყოფას, სუსტ საწარმოო დისციპლინას.

ცნობილია, რომ ხალხის მტრები, საშენ მასალათა წარმოებაში მოკალთებულნი, ყოველნაირად ცდილობდნენ ახალი ტექნიკური ნორმებისა და საწარმოთა ახალი სიმძლავრეების ათვისების ჩაშლას. ამას ისინი ხშირად აღწევდნენ კიდეც. სამწუხაროდ, საშენ მასალათა მრეწველობის საწარმოთა უმრავლესობაში ახალი ტექნიკური ნორმები დღესაც ათვისებული არ არის.

აგურის ქარხნებში საშრობი ფარდულების თვიური მობრუნება 5-ის ნაცვლად მაქსიმალურად ოთხით გახანგრძლივება, ალიზის საწნეხი მანქანების დღიური წარმადობა ძლივს აღწევს 12 ათას ცალს 17,5 ათასის ნაცვლად, ცეცხლის ბიჯის სიჩქარემ მხოლოდ ღრმა-ღელის აგურის ქარხანაში, და ისიც მხოლოდ აგვისტოში, მიაღწია 12 მეტრს, დანარჩენ ქარხნებში ის დღემდე 10-11 მეტრს არ გასცილებია, ღუმელის სივრცის კუბური მეტრიდან 1150 ცალი აგურის აღების ნაცვლად იღებენ მაქსიმუმ 800-900 ცალს. ეს კი იწვევს საწარმოთა დაუტვირთაობას, პროდუქციის თვითღირებულების გადიდებას, ფინანსიური მდგომარეობის დაძაბულობას.

საქ. კ. პ. (ბ) X ყრილობაზე ამხ. ლ. ბერიამ, აღნიშნა რა საშენ მასალათა მრეწველობის უაღრესად დიდი მნიშვნელობა საქართველოს სახალხო მეურნეობაში, კატეგორიულად მოითხოვა მრეწველობის ამ დარგის ხელმძღვანელ მუშაკებისაგან ჩამორჩენის დაუყოვნებლივ ლიკვიდაცია, პროდუქციის თვითღირებულების შემცირება, არსებულ საწარმოთა ახალი სიმძლავრეების სავსებით ათვისება, სტახანოვური მოძრაობის გაშლა, საწარმოებისადმი ოპერატიული ხელმძღვანელობა. სამწუხაროდ, საქართველოს ბოლშევიკთა ხელმძღვანელის ეს მითითება საშენ მასალათა მრეწველობამ დღემდე ვერ შეასრულა. ასეთი მდგომარეობის გაგრძელება ყოვლად დაუშვებელია.

დროა საქართველოს ადგილობრივი მრეწველობის სახალხო კომისარიატმა და საშენ მასალათა ხელმძღვანელ მუშაკებმა, ფაბრიკა ქარხნების დირექტორებმა გადაჭრით და მკვეთრად გარდაჰქმნან თავიანთი მუშაობა და უზრუნველჰყონ წლიური გეგმის გადაჭარბებით შესრულება.

საომარი მოქმედება ჩინეთში

ბრძოლა შანხაის საერთაშორისო სეტლმენტში

ტოკიო, 9 სექტემბერი (საქდესი). იაპონიის პრესის ცნობებიდან შანხაიში გამართულ ბრძოლებზე სჩანს, რომ იაპონიის ჯარების შეტევითი ოპერაცია საერთაშორისო სეტლმენტში 9 სექტემბერს დილით პოზიციურ ბრძოლად გადაიქცა. ამას წინ უსწრებდა ჩინეთის ჯარების კონტრიერიშები, რომლებმაც განსაკუთრებულ ძალასა და დაძაბულობას მიაღწიეს 9 სექტემბრის დაახლოვებით დილის 2 საათისათვის. ამ ბრძოლის დროს იაპონიის ჯარის ნაწილებს მოუკლეს 60 ოფიცერი და ჯარისკაცი.

იაპონიის თვითმფრინავებმა 9 სექტემბერს სამჯერ დაუშინეს ყუმბარები ჩინელთა პოზიციებს ლოდიანის მახლობლად.

დომეი ცუსინის საგენტოს შანხაელი კორესპონდენტი ამტკიცებს, რომ არმიის დესანტის ნაწილებმა უსუნ-ბაოშანის რაიონში ერთმანეთს შორის დაამყარეს კავშირი. იაპონელი კორესპონდენტები აღნიშნავენ, რომ ამ რაიონში ჩინეთის ჯარებმა 7 სექტემბერს მიიტანეს მთელი რიგი ძლიერი იერიშები, რომელთაც მოჰყვა გააფთრებული შეტაკებანი. ბრძოლაში მოკლულია „იაპონიის ჯარის ნაწილების რამდენიმე მეთაური“.

იაპონიის საზღვაო სამინისტროს კომუნიკეში ნათქვამია, რომ იაპონიის საზღვაო ავიაცია 7 სექტემბერს კვლავ უშენდა ყუმბარებს ამოას (ფუძიანის პროვინციის სამხრეთ ნაწილში), ხანჯოუს, ძიასინს (ჯეძიანის პროვინციის ჩრდილო ნაწილში) და გუანდეს (ანჰუეის პროვინციის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში).

იაპონელი ჯარების დანაკლისი შანხაის ფრონტზე

ტოკიო, 9 სექტემბერი (საქდესი). იოკოსუკას, კურეს და სასებოს საზღვაო ბაზების სარდლობამ გამოაცხადა, რომ იაპონიის საზღვაო ნაწილებს შანხაის ფრონტის ბრძოლებში აგვისტოს უკანასკნელ დღეებში მოუკლეს 81 კაცი და დაუჭრეს 21.

იმავე დღეების განმავლობაში იაპონიის საარმიო ნაწილებს იმავე ფრონტზე მოუკლეს 168 ოფიცერი და ჯარისკაცი და დაუჭრეს 400.

წარმოების შემცირება იაპონიის საფეიქრო მრეწველობაში

ტოკიო, 8 სექტემბერი (საქდესი). პრესა განაგრძობს ისეთი ნაწყვეტ-ნაწყვეტი ცნობების გამოქვეყნებას, რომლებიც მოწმობენ მნიშვნელოვან ზარალს, რაც საომარმა მოქმედებებმა ჩინეთში, უკვე მიაყენა იაპონიის ეკონომიკას. ცალკეულ დარგებში ყველაზე მეტად დაზარალდა საფეიქრო მრეწველობა. აწყარად შემცირებული მონაცემების თანახმად, იაპონიის საფეიქრო მრეწველობის ზარალი შანხაში მაოტო ფაბრიკების დანგრევით შეადგენს 50 მილიონ იენზე მეტს. გარიგებათა დარღვევით და ვაჭრობის შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი მარტო აგვისტოში შეადგენს 50 მილიონ იენს.

ზამბეულის მრეწველობა თვითონ იაპონიაში იძულებული იყო აგრეთვე შეემცირებინა წარმოება, ვინაიდან მან თითქმის მთლიანად დაჰკარგა ჩინეთის ბაზარი.

ვაჭრობა - მრეწველობის სამინისტროს წინასწარი გამოანგარიშებით, სალმარ მოქმედებათა გამო ჩინეთიდან იაპონიაში დაბრუნებულია 36 მილიონ იენის საექსპორტო საქონელი.

იაპონიის ფინანსიური მდგომარეობა

ტოკიო, 9 სექტემბერი (საქდესი). შეუდგა რა კონკრეტულ ღონისძიებათა დასახვას ომის დროის ფინანსიურ-ეკონომიური პოლიტიკის განსახორციელებლად მთავრობა, პრესის სიტყვით, ერთბაშად წააწყდა უდიდეს სიძნელეებს. მაგალითად, ისახავს რა მიზნად იმპორტის მკვეთრ შემცირებას იენის კურსის ახლანდელ დონეზე შესანარჩუნებლად, მთავრობა ამით ამცირებს ექსპორტის შესაძლებლობას და, ამრიგად, ფაქტიურად ასუსტებს იენის კურსს. გაზეთი „ციუგაი სიოგიო“ აღნიშნავს, რომ იენის კურსი, ერთი შილინგისა და ორი პენსის თანასწორი, ახლა მხოლოდ ნომინალურად არსებობს. ეს იენში იძლევიან 28 დოლარს და 13 ცენტს. ეს იმას ნიშნავს, რომ იენის კურსი ოფიციალურად ერთი პუნქტით დაეცა.

გაზეთი „ასახი“ აღნიშნავს, რომ ისეთი ფირმაც კი, როგორიცაა სამხრეთ-მანჯურიის რკინიგზა, მოკლებულია შესაძლებლობას იშოვნოს სახსრები და იძულებულია შეამცროს თავისი გეგმები, რომ არაფერი ვთქვათ უკვე ცნობილ მანჯურიის რკინიგზის მშენებლობის ყბადაღებულ ხუთწლიან გეგმაზე.

დომეი ცუსინის საგენტო იუწყება ფინანსთა სამინისტროს სადეპოზიტო ბიუროს რესურსთა შემცირების შესახებ, რომლებიც 31 აგვისტოსთვის შეადგენენ 5.093 მილიონ იენს, ნაცვლად 5.299 მილიონ იენისა ორი კვირის წინათ. 4 მილიონი იენით შემცირდა აგრეთვე ანაბარიც ფოსტის შემნახველ სალაროებში, რომლითაც ბიურო ფართოდ სარგებლობს.

ესპანეთის ფრონტებზე

(საქ. დეპეშათა საგენტოს ცნობებით)

ალმოსავლეთის (არაგონიის) ფრონტი

ესპანის საგენტოს ცნობით, 8 სექტემბერს რესპუბლიკელთა ჯარები განაგრძობდნენ წინწაწევას არაგონიის ფრონტზე, მათ გაიუმჯობესეს პოზიციები სილიეროსთან და იებრა დე ბასთან. რესპუბლიკელთა ჯარები ამჟამად სწენდენ ბელჩიტეს ქუჩებს ნანგრევებისაგან მეამბოხეთა ხელმეორე საჰაერო ბომბარდირების შემდეგ. ბელჩიტეს რაიონში გლეხებმა დაიწყეს მუშაობა მოსავლის ასაღებად მეამბოხეებისაგან ბრძოლით დაბრუნებულ მინდვრებზე.

ცენტრალური ფრონტი

ესპანის საგენტოს ცნობით, 8 სექტემბერმა შედარებით მშვიდად ჩაიარა. მხოლოდ ფრანგული ხიდის სექტორში 3 საათს სწარმოებდა ბრძოლა. რესპუბლიკელთა ავიაცია ახდენდა რეიდებს მეამბოხეთა ხაზებზე.

ჩრდილოეთის ფრონტი

ესპანის საგენტო გადმოგვცემს შემდეგ დაწვრილებითს ცნობებს ჩრდილოეთის ფრონტზე გამართული ბრძოლების შესახებ:

ინტენსიური საართილერიო მომზადების შემდეგ მეამბოხეებმა 8 სექტემბერს ხუთჯერ მიიტანეს იერიშები რესპუბლიკელთა პოზიციებზე. ბაზე არანეასის (სიერა დე კუერას) სექტორში. მეამბოხეთა ყველა იერიში მოგერიებულ იქნა, ხოლო მთელ რიგ პუნქტებში რესპუბლიკელები კონტრშეტევაზე გადავიდნენ და უკუაქციეს მეამბოხეები.

მეამბოხეებს მოუკლეს ათასზე მეტი კაცი. მეამბოხეთა ერთი ტანკი მოსპობილია.

მეამბოხეთა ავიაციამ ყუმბარები დაუშინა სოფელ ვილავისიოსას (ხიხონის აღმოსავლეთით). მეამბოხეთა თვითმფრინავები არაერთხელ შეეცადნენ ყუმბარები დაეშინათ ხიხონისათვის, მაგრამ უკუქცეულ იქნენ რესპუბლიკელთა ავიაგამანადგურებლების მიერ.

დოლორეს იბარური არაგონიის ფრონტზე რესპუბლიკელთა შეტევის შესახებ

ვალენსია, 8 სექტემბერი (საქდესი). „ფრენტე როხომ“ გამოაქვეყნა დოლორეს იბარურის სტატია არაგონიის ფრონტზე შეტევის მნიშვნელობის შესახებ. ამხ. დოლორეს იბარური (პასიონარია) დაესწრო ქალაქ ბელჩიტეს აღებას რესპუბლიკელების მიერ.

აღნიშნავს რა რესპუბლიკელთა ენტუზიაზმს და გმირობას ბელჩიტეზე შეტევის დროს, ამხ. დოლორეს იბარური სწერს, რომ ამ ბრძოლებში საერთო აღზნებით ღებულობდნენ მონაწილეობას სხვადასხვა პოლიტიკური მსოფლმხედველობის მეომრები. მაგრამ არ შეიძლება იმის დავიწყება, განაგრძობს ამხ. დოლორესი, რომ მტერი ემზადება რევანშისათვის. „მხოლოდ ისეთსავე ერთიანობას ზურგში, როგორიც ფრონტზეა, შეუძლია გვარგუნოს ახალი გამარჯვება.

ომმა დაამტკიცა, რომ გამარჯვება შეუძლია მხოლოდ მტკიცე და დაურღვეველ სახალხო ფრონტს“.

ამხ. დოლორეს იბარურის სტატია თავდება მოწოდებით ესპანეთისა და კატალონიის მშრომელებისადმი განამტკიცონ სახალხო ფრონტი — გამარჯვების საწინდარი.

გერმანიისა და იტალიის მთავრობათა უარი ხმელთაშუა ზღვის კონფერენციაში მონაწილეობაზე

(ტელეფონით „პრავდის“ ლონდონელი კორესპონდენტისაგან)

ლონდონი, 9 სექტემბერი (საქდესი). დღეს ლონდონში მიიღეს გერმანიისა და იტალიის პასუხი ინგლის-საფრანგეთის მიწვევაზე მიღოთ მონაწილეობა კონფერენციაში ხმელთაშუა ზღვაზე პირატობასთან ბრძოლის საკითხების განსახილველად.

იტალიის მთავრობამ უარჰყო ეს მიწვევა იმ საბუთით, რომ საბჭოთა კავშირი იტალიას ბრალს სდებს ორი საბჭოთა გემის ჩაძირვაში.

გერმანიის პასუხი ცოტა სხვანაირად არის შედგენილი. დასაწყისში გერმანიის მთავრობა აცხადებს, რომ „იგი მიესალმებოდა ყოველგვარ ცდას უზრუნველყოფილ იქნას უშიშროება ხმელთაშუა ზღვაზე“. შემდეგ იგი „მიესალმებოდა კონფერენციას, უკანასკნელს რომ შეეძლოს შეთანხმების წარმატებითი მიღწევა სახელმწიფოთა გაერთიანებული მოქმედების შესახებ“. ამავე დროს გერმანიის მთავრობა იხსენებს, რომ ამ რამდენიმე თვის წინათ მან წამოაყენა წინადადება მოეწყოთ სახელმწიფოთა გაერთიანებული მოქმედება“ (მხედველობაშია გერმანიის წინადადება ინგლისის, საფრანგეთის, იტალიისა და გერმანიის გაერთიანებული საზღვაო გამოსვლის შესახებ ესპანეთის რესპუბლიკის წინააღმდეგ), მაგრამ წააწყდა ინგლისისა და საფრანგეთის წინააღმდეგობას, ამიტომ გერმანიის მთავრობამ „დაჰკარგა ნდობა“ კოლექტიური შეთანხმებებისადმი ამ დარგში.

გერმანიის ნოტა ამართლებს იტალიის უარს და აცხადებს, რომ გერმანიის მთავრობა, იტალიის მთავრობასთან სრული შეთანხმებით, წინადადებას იძლევა პირატობის საკითხი განსახილველად გადაეცეს ჩაურევლობის ლონდონის კომიტეტს.

მაშასადამე, გერმანიამა და იტალიამ უარი სთქვეს ხმელთაშუა ზღვის კონფერენციაში მონაწილეობაზე. ის გარემოება, რომ იტალია, ისე როგორც გერმანია, უარისთქმის საბაბად ასახელებს საბჭოთა კავშირის მიერ იტალიელი პირატების წინააღმდეგ წამოყენებულ ბრალდებას, — სხვა არაფერია, თუ არ ბანდიტების დიპლომატიური ხრიკი, რომელთაც დანაშაულზე წაუსწრეს. ნამდვილად კი, არსებული სარწმუნო ცნობებით, გერმანიისა და იტალიის უარი სულ სხვა მიზეზებით არის გამოწვეული.

იტალია და გერმანია თავისი უარით ისწრაფვიან ჩაშალონ ინგლის-საფრანგეთის გეგმა, მიმართული ხმელთაშუა ზღვის „გაწმენდისაკენ“ პირატებისაგან, და კიდევ უფრო ისწრაფვიან ჩაშალონ დასახული საზღვაო თანამშრომლობა ინგლის-საფრანგეთს შორის.

ბრიტანეთის დელეგაცია დღეს ლონდონიდან შვეიცარიაში მიემგზავრება. მას თან მიაქვს არა ერთი, არამედ ორი გეგმა. პირველი — ინგლის - საფრანგეთის გეგმა, რომელიც უკვე ცნობილია, და მეორე — ინგლისის გეგმა, რომელიც ჯერ მხოლოდ ზოგადად არის ცნობილი. ნაცვლად იმისა, რომ ხმელთაშუა ზღვაზე დაწესდეს აკრძალვის ზონები, რომლებშიაც წყალქვეშა ნავებს ჩაძირვის შიშით აეკრძალებოდათ ყოფნა,—ინგლისის მეორე გეგმა ითვალისწინებს მხოლოდ ისეთ ღონისძიებებს, როგორიცაა საზღვაო პატრულების და, შესაძლოა, თავისებური საზღვაო გამცილებელი რაზმის მოწყობა კომერციული გემებისათვის.

რაც შეხება ფაშისტურ სახელმწიფოთა წინადადებას, რომ პირატობის საკითხი განსახილველად ჩაურევლობის კომიტეტს გადაეცეს, მისი აზრი მეტად მარტივია: როგორც ამ კომიტეტის მუშაობის გამოცდილებამ გვიჩვენა, იქ ყოველი სასწრაფო საკითხი შეიძლება დამარხონ თუ სამუდამოდ არა. დიდი ხნით მაინც.

ი. ერმაშევი.

○

ბერლინი, 9 სექტემბერი (საქდესი). გერმანიის მთავრობამ უარით უპასუხა ინგლის-საფრანგეთის მიწვევაზე მონაწილეობა მიეღო ხმელთაშუა ზღვის სახელმწიფოთა კონფერენციაზე ნიონში. ოფიციალურად იუწყებიან, რომ გერმანიის მთავრობა თავის საპასუხო ნოტაში, იტალიის მთავრობასთან შეთანხმებით, განსაკუთრებული კონფერენციის მოწვევის ნაცვლად, წინადადებას იძლევა, საკითხთა მთელი კომპლექსი განსახილველად გადაეცეს ჩაურევლობის ლონდონის კომიტეტს.

ნოტაში ხაზგასმულია გერმანიის სიძულვილი ახალი კოლექტიური შეთანხმებებისადმი.

დასასრულ ნოტა აღნიშნავს გერმანიის მთავრობის სოლიდარობას იტალიასთან უკანასკნელის პოზიციასთან დაკავშირებით იმ ბრალდებათა საკითხში, რომლებიც წაყენებული აქვს მას საბჭოთა მთავრობის ნოტაში.

იტალიის მთავრობის ნოტა შეიცავს იმის ანალოგიურ არგუმენტაციას, როგორიც მოყვანილია გერმანიის ნოტაში.

ამხ. ნიკოლოზ პრიხოდკო

ბათუმის ნავთის გადამამუშავებელი ქარხნის სტახანოველი.

სსრ კავშირის პროკურატურაში

სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს დადგენილების საფუძველზე, სსრ კავშირის პროკურატურამ გამოიძია უბრალო მარცვალზე ხარისხოვანი მოწმობებისა და სააპრობაციო აქტების გაცემის ფაქტები, აგრეთვე სხვადასხვა ხარისხის მარცვლის შერევის ფაქტები.

ფიქტიური ხარისხოვანი მოწმობების გაცემისათვის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არიან მიცემული დნეპროპეტროვსკის ოლქის კუიბიშევის რაიონის კოლმეურნეობა „სერპ ი მოლოტის“ თავმჯდომარე გ. პ. **ლუცენკო,** მისი მოადგილე ი. ს. **ჯირიჩუკი** და კოლმეურნეობის მწონავი ნ. ე. **ბეხი.**

სხვადასხვა ჯიშის ხარისხოვანი ხორბლის შერევისათვის სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არიან მიცემული დნეპროპეტროვსკის ოლქის პლოდოროდიის სადგურის „ზაგოტზერნოს“ დამამზადებელი პუნქტის გამგე ნ. ა. **კულიში** და „სოიუზმუკის“ № 19 წისქვილის მარცვლის უფროსი მიმღები ა. ლ. **კორეცკი.**

საქმეებს ამ პირთა შესახებ უახლოეს დღეებში განიხილავს სასამართლო.

სტალინგრადის ოლქის სოვეტსკის მტს-ის აგრონომს მ. ი. **ჯოსიხს,** რომელმაც გასცა საპრობაციო აქტი ელისეევსკის ჭვავის ნარისხოვან ნათესზე, რაც სინამდვილეში ჩვეულებრივი მარცვალი აღმოჩნდა, — საოლქო სასამართლოს გამსვლელმა სესიამ მიუსაჯა თავისუფლების აღკვეთა 2 წლით.

თვითმფრინავ „ნ-209“-ის საძებნელად

ფერბენძსი, 9 სექტემბერი („პრავდის“ სპეც. კორ.) (საქდესი). ვოლკინსმა ჩრდილოეთისაკენ მეოთხე გაფრენის დროს ჰაერში დაჰყო 20 საათსა და 45 წუთს. ამერიკელმა პოლარელმა შესძლო გულმოდგინედ გამოეკვლია საკმაოდ დიდი რაიონი განედის 82 გრადუსის და 84 გრადუსის და 45 წუთის და გრძედის 138 გრადუსისა და 150 გრადუსის ფაგოლებში. ფრენისას იგი სხვადასხვა დროს ეძახოდა ლევანევსკის რადიოსადგურს. აკლავიკის ბაზაზე რომ ბრუნდებოდა, ვილკინსმა რადიოთი გადმოსცა, ძებნის რაიონში 6 საათს დავყავი და დაახლოებით 750 მილი გავიარეთ. ზოგიერთ ადგილას ოკეანე ნისლის ზოლებით იყო დაფარული, მაგრამ ხილვადობა საერთოდ კარგი იყო.

„ვწუხვარ, რომ უკეთესი ცნობები არა მაქვს, — გადმოგვცა ვილკინსმა, — იმედი მაქვს, მეორეჯერ უკეთ დავათვალიერებ იმ ადგილებს, რომლებიც გვაინტერესებს“.

აკლავიკში ჩასვლის შემდეგ, ვილკინსი და თვითმფრინავის ეკიპაჟი შეუდგნენ მოტორების დათვალიერებას და მანქანის მომზადებას ძებნეთე გაფრენისათვის.

ლ. ხვატი.

სურვილის კონცხი — ფრანც იოსების მიწა

ამხ. ვოდოპიანოვის თვითმფრინავთა რგოლი დაეშვა რაინერის კუნძულზე

მოსკოვი, 10 სექტემბერი (საქდესი). ამინდის მომქანცველი ლოდინის შემდეგ საბჭოთა კავშირის გმირის ამხ. შეველიოვის ექსპედიციის თვითმფრინავები 10 სექტემბერს 7 საათსა და 35 წუთზე აფრინდნენ ჰაერში. ხუთი წუთის შემდეგ თვითმფრინავები დაეწყვნენ და აიღეს კურსი რუდოლფის კუნძულისაკენ.

— ამინდი ფრანც იოსების მიწის არქიპელაგისაკენ—ციცი ფრონტია.—გადმოსცემდა რადიოთი ამხ. შეველიოვი თვითმფრინავ „ნ—170“-დან.—გუმბათი რუდოლფის კუნძულზე ნისლითაა დაფარული. იქ დაბალი ღრუბლიანობაა. ჩრდილოეთით—მოწმენდილი ცის ზოლია. აეროდრომი ტიხაიას ბუხტში ღიაა. უახლოეს დღეებში, ძერძეევსკის-აზრით, ამინდი არ გაუმჯობესდება.

სურვილის კონცხზე ლოდინი არ შეიძლება, ახლოვდება ფრონტი. აფრინდნენ რა სურვილის კონცხიდან, თვითმფრინავებმა თავი დაალწიეს დაბალ ღრუბლიანობას. გადავწყვიტეთ რუდოლფისაკენ წასვლა. ღრუბლიანობის გაფანტვა ტიხაიაზე იმედს გვაძლევს, რომ არქიპელაგზედაც გაიფანტება. უკიდურეს შემთხვევაში დავეშვებით არქიპელაგის მეორე კუნძულზე.

ერთი საათის შემდეგ ექსპედიციის თვითმფრინავთა რგოლი მიფრინავდა სრული ღრუბლიანობის ზეგით, რომელიც ბარეცნის ზღვას ჰფარავდა. თვითმფრინავებს მუდმივი კავშირი ჰქონდათ რადიოსადგურებთან სურვილის კონცხზე, ტიხაიას ბუხტში და დიქსონის კუნძულზე.

2 საათის ფრენის შემდეგ თვითმფრინავთა რგოლი 9 საათსა და 45 წუთზე მიუახლოვდა ფრანც იოსების მიწას. რაცაამ დიქსონის კუნძულზე მიიღო საბჭოთა კავშირის გმირის ამხ. სპირინის ექსპედიციის ფლაგშტურმანის რადიოგრამა თვითმფრინავ „ნ—170“-დან. „სურვილის კონცხი—ნიკიტინს. 9 საათსა და 37 წუთზე მივედით ფრანცის არქიპელაგთან. შუქურა კარგად მუშაობდა. გმადლობთ. შუქურა შეგიძლიათ ჩააქროთ. სალამი. სპირინი“.

როდესაც თვითმფრინავები ფრანც იოსების მიწის თავზე იმყოფებოდნენ, ექსპედიციის უფროსი ამხ. შეველიოვი რადიოთი შეეკითხა რუდოლფის კუნძულის პოლარული სადგურის უფროსს ამხ. ლიბინს სადგურის რაიონში ამინდის მდგომარეობის შესახებ. მიიღო რა ამხ. ლიბინისაგან ცნობა, რომ რუდოლფის კუნძულზე დაბალი ღრუბლიანობაა, ამხ. შეველიოვმა გადასწყვიტა დაეშვას არქიპელაგის ერთერთ კუნძულზე, რომელიც არ არის დაფარული ღრუბლიანობით.

11 საათზე რადიოსადგურმა დიქსონის კუნძულზე მიიღო რადიოგრამა თვითმფრინავ „ნ—172“-დან. ამ ხომალდის მეთაური საბჭოთა კავშირის გმირი ამხ. ალექსეევი რადიოთი იტყობინებოდა, რომ ამხ. ვოდოპიანოვის თვითმფრინავი „ნ—170“ და ამხ. მოლოკოვის თვითმფრინავი „ნ—171“ დაეშვნენ რაინერის კუნძულზე და თვითონაც ამირებს დაშვებას.

12 საათზე იმავე რადიოსადგურმა მიიღო რადიოგრამა საფლაგმანო ხომალდ „ნ—170“-დან. საბჭოთა კავშირის გმირის ამხ. ვოდოპიანოვის ექსპედიციის თვითმფრინავთა რგოლის მეთაური შემდეგს იუწყება:

„დაეშვით რაინერის კუნძულზე. ტიხაიას ბუხტი დახურულია. მოტორებს გადავაფარეთ თბილი შალითები. აეროდრომი საუცხოოა.

ვოდოპიანოვი“.

○

რაინერის კუნძული—ფრანც იოსების მიწის არქიპელაგის ერთერთი კუნძული—მდებარეობს რუდოლფის კუნძულის სამხრეთით 50 კილომეტრის მანძილზე. რაინერის კუნძული თითქმის მრგვალი ფორმისაა. მის ჩრდილო-აღმოსავლეთ ნაწილში არის პატარა და ერთად-ერთი შვერილი—ბაუერმანის კონცხი. კუნძულის ზედაპირი დაფარულია ყინულის მთლიანი გუმბათით, რომელს მწვერვალი აღწევს 320 მეტრს ზღვის დონიდან. რაინერის კუნძულის დიამეტრი 12 კილომეტრია.

ჩაის კრეფის წლიური გეგმა შესრულებულია

ჯუთაისი

ჯუთაისი, 10 სექტემბერი (საქდესი). ჯუთაისის რაიონის კოლმეურნეობანი ჩაის კრეფის გეგმას ასრულებენ გადაჭარბებით და სახელმწიფოს აბარებენ მაღალი ხარისხის ფოთოლს. კოლმეურნეობებმა წელს უნდა მოჰკრიფონ 40.000 კილოგრამი ჩაის მწვანე ფოთოლი. უკვე მოკრეფილია 45.940 კილოგრამი, რაც წლიური დავალების 115 პროცენტს უდრის.

კოლმეურნეობანი აცხადებენ, რომ წლიური გეგმის გადამეტებით მოჰკრეფენ და ჩაბარებენ სახელმ

რევოლუციის რკინის რაინდი

ფ. ე. ძერჟინსკის დაბადების 60 წლისთავისათვის

დღეს შესრულდა სამოცი წელი ფელიქს ედმუნდის-ძე ძერჟინსკის დაბადებიდან.

ძერჟინსკის ცხოვრება არაჩვეულებრივია ისე, როგორც არაჩვეულებრივია ეპოქა, რომელშიც ის წარმოშვა. მთელი თავისი ბრწყინვალე სიცოცხლის განმავლობაში ძერჟინსკი დარწმუნებით და მტკიცედ მიდიოდა დასახული მიზნისაკენ. მას ჰქონდა მხურვალე, ურყევი რწმენა კომუნიზმის გამარჯვებისა.

ძერჟინსკი დაიბადა 1877 წელს რუსეთის რევოლუციური მოძრაობის გარიჟრაჟზე. 17 წლის ძერჟინსკი იწყებს სოციალ-დემოკრატიულ წრეში სიარულს. აქ ის პირველად ეცნობა მარქს-ენგელსის ნაწარმოებთ. ერთი წლის შემდეგ — 1895 წელს ახალგაზრდა ფელიქსი შედის ლიტვის სოციალ-დემოკრატიის ორგანიზაციაში.

„ვსწავლობ თვითონ მარქსიზმს, სწერს იგი, და ვხელმძღვანელობ ხელოსნებისა და ფაბრიკის შეგირდების წრეებს“.

1897 წლის დამდეგს პარტია გზავნის ფ. ძერჟინსკის კოვნოში — დიდ სამრეწველო ქალაქში, სადაც ძალინ არ ყოფილა ს.-დ. ორგანიზაცია. აქ ის ეწევა მუშაობას ფაბრიკის მასების შუა გულში. აქ ის გახდა მუშათა გაფიცვების ორგანიზატორი.

1897 წლის მეორე ნახევარში ფ. ძერჟინსკის პირველად აპატიმრებენ, საბრალმდებლო მასალაში ნათქვამია:

„... უწოდებდა რა თავის თავს სოციალისტს, იგი ამბობდა, რომ თუ მუშები ქალაქებში ამბობებას მოაწყობენ, მაშინ აღსდგება სოფლის ხალხიც და ადვილი იქნება საქმის გათავება მთავრობასთან, ე. ი. ხელმწიფესთან, და რესპუბლიკის დაარსება...“

თითქმის ერთ წელიწადს ჰყავთ ძერჟინსკი საპყრობილეში არაჩვეულებრივ მძიმე პირობებში; აქ იგი განიცდის ცემასა და დაცინვას სატუსაღოს დარაჯების მხრივ. სატუსაღოდან ძერჟინსკის მცირეწლოვანობის გამო ასახლებენ 3 წლით ვიატკის გუბერნიაში, — ჯერ ქ. ნოლინსკში. მაგრამ მალე ურჩი ხასიათისთვის, პოლიციასთან უთანხმოებისათვის და ამისათვის, რომ „კეთილსაიმედოებს“, „არაკეთილსაიმედოებად“ ხდის, მას სჯიან და ჰგზავნიან 500 კილომეტრით უფრო ჩრდილოეთისაკენ სოფ. კაიგოროლსკოეში.

1899 წელს ძერჟინსკი გარბის გადასახლებიდან ვილნოში, შემდეგ გადადის ვარშავაში. აქ ძერჟინსკი ეწევა შეუპოვარ ბრძოლას რევოლუციური სოციალ-დემოკრატიული ორგანიზაციისთვის და გამანადგურებელ ლახვარს სცემს ბურჟუაზიულ და ნაციონალისტურ ელემენტებს.

1900 წ. თებერვალში ფელიქს ძერჟინსკის კვლავ აპატიმრებენ. იგი ჯერ ჰყავთ ვარშავის ციტადელის მე-10 პავილიონში, შემდეგ სედლეცის საპყრობილეში. ორი წლის პატიმრობა, შემდეგ კი 5 წლით გადასახლება აღმოსავლეთ ციმბირში. ვილუისკისაკენ მიმავალი ძერჟინსკი აწყობს მეორე გაქცევას. ამჯერად ძერჟინსკი საზღვარგარეთ მიეშგზავრება.

დაუშრეტელი ენერგიით მუშაობს ფელიქს ედმუნდის-ძე.

„მე ავმხედრდი,—სწერს ძერჟინსკი, — პოლონეთში პარტიის უმოქმედობის წინააღმდეგ“.

1905 წელს იგი აწყობს გრანდიოზულ საპირველმაისო დემონსტრაციას ვარშავაში. დემონსტრაციის მხეცური შემუსვრის საპასუხოდ ძერჟინსკი ვარშავაში აწყობს საყოველთაო გაფიცვას. 1906 წელს ძერჟინსკი არის დელეგატად სტოკჰოლმის გამაერთიანებელ ყრილობაზე, სადაც მას ირჩევენ რსდმპ ცენტრალური კომიტეტის წევრად.

ერთხანს ფელიქს ედმუნდის-ძე მუშაობს პეტერბურგში, შემდეგ კვლავ ბრუნდება ვარშავაში ორგანიზაციის ბევრი წევრის ჩავარდნასთან დაკავშირებით. 1906 წლის დამლევს ძერჟინსკის კვლავ აპატიმრებენ ვარშავაში. 1907 წ. უშვებენ თავდებქვეშ, ხოლო 1908 წ. აპრილში კვლავ აპატიმრებენ და ათავსებენ ვარშავის ციტადელის მე-10 პავილიონში, სადაც იგი საშინლად მძიმე პირობებში ჰყავთ.

1909 წ. დამლევს ძერჟინსკის ასახლებენ ციმბირში. 7 დღის შემდეგ ძერჟინსკი გაიქცა და დასახლდა კრაკოვში, საიდანაც გადადიოდა რუსეთის პოლონეთში.

1912 წლის სექტემბერში ძერჟინსკის კვლავ აპატიმრებენ და გაქცევისათვის მიუსჯიან კატორღას 3 წლით. პატიმრობის მოხდის შემდეგ გაგზავნიან მოსკოვში, სადაც 1916 წელს მიუსჯიან კიდევ კატორღას 5 წლით და პატიმრობას იხდის მოსკოვის ცენტრალურ საპყრობილეში.

მხოლოდ 1917 წლის რევოლუცია ათავისუფლებს ძერჟინსკის. მთელი 22 წლის მანძილზე მეფის თვითმპყრობელობის მძიმე პირობებში, დაპატიმრების და რეპრესიების მუდმივი შეჭარის ქვეშ დაუღალავად იბრძოდა მშრომელთა განთავისუფლებისათვის რევოლუციის მგზნებარე მებრძოლი — ფელიქს ძერჟინსკი.

ფელიქს ედმუნდის-ძე ძერჟინსკის იცნობენ მასები და უყვართ იგი, როგორც ლენინური გვარდიის ერთ-ერთი საუკეთესო წარმომადგენელი. ლენინ-სტალინის პარტია რევოლუციის ყველა გადამწყვეტ ეტაპზე უაღრესად საპასუხისმგებლო უბნებს ანდობდა მას. ბოლშევიკების პარტიის VI ყრილობაზე ოქტომბრის წინ ძერჟინსკის ირჩევენ პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრად. ამხანაგ სტალინთან და სვერდლოვთან ერთად ძერჟინსკი შედის სამხედრო - რევოლუციურ კომიტეტში— რევოლუციის შტაბში.

1917 წლის დეკემბერში მოეწყო სრულიად-რუსეთის საგანგებო კომისია და ძერჟინსკის აყენებენ კონტრრევოლუციასთან მებრძოლი საგანგებო კომისიის ხელმძღვანელის პოსტზე.

„ბურჟუაზიამ, ამბობს ამხანაგი სტალინი, არ იცოდა უფრო სძულველი სახელი, ვიდრე სახელი ძერჟინსკისა, რომელიც ფოლადისებური ხელით იგერიებდა პროლეტარიული რევოლუციის მტერთა დარტყმებს. ბურჟუაზიისათვის რისხვა — აი რა იყო ფელიქს ძერჟინსკი“.

შეუბრალებლად უსწორდებოდა ძერჟინსკი შინაურ კონტრრევოლუციას — მონარქისტებს, კადეტებს, ესერებს, ანარქისტებს, მენშევიკებს, ბანდიტებს, ბურჟუაზიულ ნაციონალისტებს, სპეკულანტებს, რომელთა ზურგს უკან იყვნენ უცხოეთის ბურჟუაზიულ სახელმწიფოთა ჯაშუშური ორგანიზაციები. იშვიათი სიფრთხილითა და სიმახვილით ანადგურებდა ფელიქს ძერჟინსკი უცხოეთის დივერსანტთა და მათ შინაურ დაქირავებულ აგენტთა ბუდეებს.

სამოქალაქო ომის დაშთავრების შემდეგ პარტია ანდობს ძერჟინსკის ტრანსპორტის ხელმძღვანელობას. ძერჟინსკი აქაც მჩქეფარე საქმიანობას აჩაღებს. იგი მთელი არსებით ებმება მუშაობაში მოშლილი ტრანსპორტის აღსადგენად.

1924 წელს პარტია აყენებს მას სახალხო მეურნეობის უმაღლეს საბჭოს თავმჯდომარის პოსტზე. დაუღალავი ფელიქსი შეუსვენებლად აშენებს ნორჩ სოციალისტურ მრეწველობას.

მშრომელთა დიდი ბელადი და მასწავლებელი ამხანაგი სტალინი სწერდა:

„გინდა ერთი სიტყვით დაახასიათო ეს მჩქეფარე ცხოვრება: **წვა. წვა** და გმირული **გამბედაობა** სიძნელეებთან ბრძოლაში“.

1917 წლიდან ძერჟინსკი იყო ჩვენი პარტიის ცენტრალური, კომიტეტის წევრი. იგი ულმობელი იყო ყველა იმათ მიმართ, ვინც ცდილობდა დაერღვია ლენინ-სტალინის დიადი პარტიის რიგების ერთიანობა. თავისი რევოლუციური ტემპერამენტის მთელი ცეცხლოვანი აღგზნებით, პირდაპირობითა და გამბედაობით ესხმოდა იგი თავს ხალხის მტრებს — საზიზღარ ტროცკისტებსა და ზინოვიეველებს, რომელთა პირველ გამოსვლებშიც პარტიის წინააღმდეგ მან უკვე იგრძნო და დაინახა სამშობლოს მოღალატენი და გამცემლები, უწოდა რა მათ „კონშუტადტელები“.

ლენინურ-სტალინური პარტიის ამ მტრებისადმი რა უსაზღვრო პატიულვილით არის გამსჭვალული ფელიქს ძერჟინსკის უკანასკნელი სიტყვა საკ. კ. პ. (ბ) ცენტრალური კომიტეტის პლენუმზე 1926 წლის ივლისში.

აღელვებულმა, ბორძიკით დასტურა ძერჟინსკიმ ცენტრალური კომიტეტის პლენუმის ტრიბუნა. მგზნებარე მებრძოლის გულმა ვეღარ გაუძლო.

აღარ არის ფელიქს ედმუნდის-ძე ძერჟინსკი. მაგრამ მისი შესანიშნავი სახე მუდამ იცოცხლებს მშრომელი კაცობრიობის ხსოვნაში. მისი ცხოვრება მაგალითია მილიონებისათვის.

ხალხის მტრებს — ფაშიზმის ტროცკისტ - ბუხარინელ ჯაშუშებს უნდოდათ აღედგინათ კაპიტალიზმი ჩვენს ქვეყანაში, აღედგინათ მშრომელთა ექსპლოატაცია, წაერთმიათ საბჭოთა ხალხისათვის მისი მონაპოვარნი, რომელთათვის დაიღვარა ხალხის საუკეთესო შვილთა სისხლი. სახელოვანი შინსახკომელები ლენინ-სტალინის ერთგული მოწაფის — ნიკოლოზ ივანეს-ძე ეჟოვის ხელმძღვანელობით, რომელმაც შინსახკომის მუშაობაში აღადგინა ფ. ე. ძერჟინსკის საბრძოლო ტრადიციები, შეუბრალებლად ანაშკარავებენ და სპობენ ჯაშუშებისა და **გამცემლების** — ტროცკისტების, ზინოვიეველების, ბუხარინელების, ბურჟუაზიულ ნაციონალისტების ბუდეებსა და პროლეტარული რევოლუციისა ყველა სხვა მტრის ბუდეებს.

ძერჟინსკის ნათელი სახე ჩვენი მშვენიერი სამშობლოს ხალხებს აღაფრთოვანებს ახალ მიღწევათა მოსახიბლად კომუნიზმისათვის ბრძოლაში.

ბოლშევიკურმა პარტიამ დიდი სტალინის ხელმძღვანელობით მოიპოვა უდიდესი ისტორიული გამარჯვებანი, რომლებზედაც ოცნებობდა და რომლებისთვისაც იბრძოდა ფ. ე. ძერჟინსკი. დედამიწის მეექვსედ ნაწილში აშენებულია სოციალიზმი. უმაღალითოდ აყვავდა ჩვენი საუცხო სამშობლო. სსრ კავშირის მუშათა კლასმა გაანადგურა სოციალიზმის მტრები, მოსპო ექსპლოატატორული კლასები, საძულდამოდ მოულო ბოლო ადამიანის მიერ ადამიანის ექსპლოატაციას, უმუშევრობასა და სიღატაკეს. სტალინური კონსტიტუციით შეიარაღებული საბჭოთა ხალხი ახალი გამარჯვებისაკენ, კომუნიზმის გამარჯვებისაკენ მიდის.

საბჭოთა მთავრობის ნოტა გამოხატავს მთელი საბჭოთა ხალხის ნებისყოფას

ბაქო, 9 სექტემბერი (საქ. დესი). ბაქოს ნავთსახდელ ქარხნებში გაიმართა მრავალრიცხოვანი მიტინგები. მუშებმა, ინჟინერ-ტექნიკურმა პერსონალმა და მოსამსახურეებმა მხურვალედ მოიწონეს საბჭოთა მთავრობის საპროტესტო ნოტა, რომელიც ფაშისტურ იტალიას გაეგზავნა. ანდრეევის სახელობის ქარხნის მუშებმა თავის რეზოლუციაში ჩაწერეს:

„მხურვალედ ვიწონებთ და სავსებით ვუჭერთ მხარს საბჭოთა მთავრობის მოთხოვნებს, რომლებიც წარედგინა იტალიის ფაშისტურ მთავრობას. ფაშისტ პირატების საზიზღარ გამოსვლას ვუპასუხებთ ნავთის პროდუქტების ახალი მძლავრი ნაკადით დიადი სოციალისტური სამშობლოს თავდაცვითი ძალიერების განსამტკიცებლად. ჩვენ ყველანი ყოველ წუთს მზად ვართ ფოლადის კედლად აღვიმართოთ ჩვენი აყვავებული სამშობლოს საზღვრების დასაცავად“.

დიდი მიტინგი გაიმართა აგრეთვე ბაქოს ამიერკავკასიის ფედერაციის სახელობის ქარხანაში. აქ შეკრებილი ათასობით მუშები და მოსამსახურეები ერთხმად ეუბნებიან საბჭოთა მთავრობას:

„ჩვენ სავსებით ვუჭერთ მხარს და მივესალმებით საბჭოთა მთავრობის ნოტას, რომელიც გამოხატავს ძთელი საბჭოთა ხალხის ნებისყოფას. დეე, ახსოვდეთ ფაშისტებს, რომ საბჭოთა კავშირი არ მოითმენს იტალიის სამხედრო ხომალდების პირატულ მოქმედებას ჩვენი სავაჭრო გემების წინააღმდეგ. დეე, ახსოვდეთ, რომ საბჭოთა გემები ხელუხლებელია, როგორც ხელუხლებელია ყოველი მტკაველი საბჭოთა მიწა“.

თავზე ხელაღებული ყაჩაღები პასუხისმგებლობას ვერ გაექცევიან

საბჭოთა მთავრობამ იტალიისადმი გაგზავნილ ნოტაში ძლიერი საბჭოთა ხალხისათვის ჩვეული გამბედაობითა და პირდაპირობით მიუთითა იტალიის სამხედრო გემების აგრესიულ მოქმედებაზე, რომელიც მიმართულია საბჭოთა სავაჭრო ფლოტის წინააღმდეგ.

ფაშისტი ბარბაროსები პროვოკაციას უწყობენ ჩვენს დიად სამშობლოს და ცდილობენ გააჩაღონ ახალი მსოფლიო ხოცვა-ჟლეტა. იტალიელი აგრესორები, ჩიხში მომწყვდეულნი საბჭოთა ნოტაში მოყვანილი უდაყო ფაქტებით, მაინც უტიფრად უარჰყოფენ თავის პასუხისმგებლობას საბჭოთა გემების ჩაძირვასთვის.

მაგრამ თავზეხელაღებული ყაჩაღები — იტალიელი ფაშისტები პასუხისმგებლობას ვერ გაექცევიან. დიდია და მრისხანე სოციალიზმის აყვავებული სამშობლოს 170-მილიონიანი ხალხის გულისწყრომა. დეე, დაიხსომონ ფაშისტებმა, რომ კომუნისტური პარტიისა და საბჭოთა მთავრობის პირველი დაძახებისთანავე მთელი საბჭოთა ხალხი მკერდით დაიცავს ჩვენი მძლავრი ქვეყნის წმინდა საზღვრებს, შეუბრალებლად შემუსრავს მტერს ხმელეთზე, წყალზე და ჰაერში, საიდანაც კი გამოჩნდება მტერი, მისივე ტერიტორიაზე შემუსრავს მას.

საბჭოთა ავიაცია, რომელმაც მარად უჭკნობი სახელი მოიხვეჭა, საჭირო მომენტში მთელ მსოფლიოს აჩვენებს, თუ რა შეუძლია ჩვენს მფრინავებს, როდესაც საქმე მათ სამშობლოს დაცვას შეეხება.

საბჭოთა კავშირის გმირი —პოლკოვნიკი **მ. გრომოვი.**

სოჭი, 8 სექტემბერი.

სსრ კავშირის ნოტამ გარკვეულობა შეიტანა საერთაშორისო ვითარებაში

ნიუ-იორკი, 9 სექტემბერი (საქ. დესი). „ნიუ-იორკ ტაიმსი“ სწერს, რომ სსრ კავშირის მთავრობის ნოტას გარკვეულობა შეაქვს იმ ვითარებაში, რომელიც ხმელთაშუა ზღვის ბასეინში შეიქმნა. ნოტა გვიჩვენებს, რომ ესპანეთის კონფლიქტი აღარ არის ადგილობრივი ხასიათის კონფლიქტი. ნოტა, ინგლისის მთავრობის პოლიტიკისაგან განსხვავებით, ასახელებს კონკრეტულ დამნაშავეებს პირატულ მოქმედებაში.

ამერიკის კომპარტიის ორგანო „დეილი უორკერი“ სწერს, რომ საბჭოთა კავშირმა, გამოავლინა რა ხმელთაშუა ზღვაში პირატულ თავდასხმათა ნამდვილი მომწყობნი, უდიდესი სამსახური გაუწია საყოველთაო მშვიდობიანობას. ინგლისისა და საფრანგეთის დუმილი მხოლოდ აქეზებს იტალიელ ყაჩაღებს ახალი პირატული მოქმედებებისათვის. საბჭოთა ნოტამ, რომელმაც მთელი მსოფლიოს წინაშე ამხილა იტალიელი ფაშისტები, გარკვეულობა შეიტანა საერთაშორისო ვითარებაში.

რუმინეთის პრესა კომენტარიებს უკეთებს სსრ კავშირის საპროტესტო ნოტას

ბუქარესტი, 8 სექტემბერი (საქ. დესი). რუმინეთის პრესა გაცხოველებით უკეთებს კომენტარიებს საბჭ. თა საპროტესტო ნოტას ფაშისტური იტალიის პირატულ მოქმედებათა წინააღმდეგ.

დემოკრატიულ პრესას იტალიისა და გერმანიის წყვალქვეშა ნავების პირატული მოქმედება მიაჩნია მსოფლიო ომის გამაღიზიანებელთა მორიგ პროვოკაციად, ომის გამაღიზიანებელთა, რომელნიც ცდილობენ ჩაშალონ ხმელთაშუა ზღვის კონფერენცია.

საბჭოთა პავილიონი იზმირის ბაზრობაზე

ანკარა, 9 სექტემბერი (საქ. დესი). აძლევს რა შეფასებას საბჭოთა პავილიონს იზმირის ბაზრობა-ვამოფენაზე, გაზეთი „სონ პოსტა“ სწერს:

„საბჭოთა პავილიონი გვიჩვენებს სსრ კავშირის ახალ სურათს ყველა მხრივ სოციალური და ეკონომიური მიღწევებით. საუცხოოდაა ნაჩვენები სსრ კავშირის მიღწევანი მძიმე მრეწველობის დარგში, სასოფლო-სამეურნეო და კოოპერატიული ორგანიზაციების სწრაფი ზრდა, ნაჩვენებია აგრეთვე ვოლგა-მოსკოვის არხისა და ამ არხის შემქმნელ მუშათა ფოტოსურათები, მოსკოვის მეტროპოლიტენი, ექსპედიცია ჩრდილოეთის პოლუსზე და საბჭოთა კინ�მატოგრაფია“.

უკანასკნელი ცნობებით, 15 დღის განმავლობაში საბჭოთა პავილიონი დაათვალიერა 200 ათასზე მეტმა კაცმა.

ᲘᲡᲛᲔᲗ ᲘᲜᲔᲜᲘᲣᲛ ᲘᲜᲐᲮᲣᲚᲐ ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲞᲐᲕᲘᲚᲘᲝᲜᲘ ᲘᲖᲛᲘᲠᲘᲡ ᲑᲐᲖᲠᲝᲑᲐᲖᲔ

ᲐᲜᲙᲐᲠᲐ, 9 სექტემბერი (საქ. დესი). გუშინ პრემიერმა ისმეთ ინენიუმ ინახულა საბჭოთა პავილიონი იზმირის ბაზრობა - გამოფენაზე. ისმეთ ინენიუ ესაუბრა პავილიონის ხელმძღვანელებს და სსრ კავშირის ვენერალურ კონსულს იზმირში. მან აღნიშნა შესანიშნავი ექსპონატების სიუხვე და პავილიონის ხელმძღვანელებს მიულოცა მისი კარგად მოწყობა.

◇ ◇ ◇

ᲯᲐᲨᲣᲨᲘ ᲤᲝᲢᲝᲠᲔᲙᲝᲠᲡᲞᲝᲜᲓᲘᲡᲗᲐᲜ

ᲙᲘᲔᲕᲘ, 9 სექტემბერი (ტელეფონით საკ. კორესპონდენტისაგან) (საქ. დესი). როგორც დღეს ვინიცის სამხედრო ოლქის გაზეთი „კრასნაია არმია“ იუწყებოდა, № ნაწილში ასეთი შემთხვევა მოხდა.

უმცროსი მეთაური კ. გაეცხო, პარკში ქალიშვილს, რომელმაც უთხრა, რომ ნინო მქვიანო. ცოტა ხნის შემდეგ კ. და ნინომ გადასწყვიტეს დაქორწინებულიყვნენ.

ერთხელ ნინომ მეთაურ კ.-ს უთხრა ჩემი ძმა ნიკოლოზი ერთერთი ცენტრალური გაზეთის ფოტორეპორტიორია და ავიაციის დღისათვის ამზადებს საბრძოლო მომზადებაში წარჩინებულთა სურათებსო, მეთაური მოხიბლა აზრმა თავისი პორტრეტი გაზეთის ფურცლებზე ენახა. ნინო შეპპირდა, ამ საქმეს მოვაწყობო და ურჩია გადაეღო სურათი სახელოსნოში მუშაობისას. მეთაური დათანხმდა. მაგრამ მან იცოდა, რომ გარეშე კაცს ნაწილში არ შეუშვებდნენ; ამიტომ კ. გადასწყვიტა შეეშვა სახელოსნოში თავისი საცოლე, რათა თვითონ იმას გადაღო კ. მუშაობის დროს. კ. შეარჩია ისეთი დრო, როდესაც № ნაწილის სახელოსნოში არავინ იყო და შეიყვანა ნინო. მან გადაიღო სურათი.

დადგა ავიაციის დღე, მაგრამ კ.-ს დიდი ხნის ნანატრი სურათი გაზეთში ვერ ნახა. იმედგაცრუებულმა კ.-მ ეს უამბო უმცროს მეთაურს ამბ. ივანიკოვს, ივანიკოვმა ეცინაილო, რომ აქ რაღაც ამბავიაო და ყოველივე მოახსენა კომისარს.

ნინო და მისი ძმა ნიკოლოზი შეიპყრეს. ისინი აღმოჩნდნენ უცხოეთის ერთი სახელმწიფოს მზვერავი ორგანოს აგენტები. გაჩხრეკისას ძმათ უპოვეს სამხედრო ნაწილებში გადაღებული მთელი რიგი სურათები, აგრეთვე უმცროს მეთაურ კ.-ს ფოტოგრაფიული სურათი. ამ სურათზე გარკვევით მოსჩანდა საიდუმლო იარაღის დეტალები და ერთი თვითმფრინავის სქემა, რომელიც კის ზურგს უკან ეკიდა კედელზე.

◇ ◇ ◇

სამეცნიერო მუშაობა ჩრდილოეთის პოლუსზე

სადგური „ჩრდილოეთის პოლუსი“, 9 სექტემბერი (რადიოთი). ვიტყობინებენით მოდრეიფე სადგურის აგვისტოს მუშაობის ძირითად შედეგებს.

აგვისტო აღინიშნა ჩვენი ყინულის დიდი გადანაცვლებით — სწორედ ხაზით ჩვენ წავიწიეთ წინ 70 მილით დრეიფის 2, 3 მილის საშუალო სიჩქარით დღეღამეში. განსაკუთრებით ჩქარი იყო დრეიფი 7-დან 12 აგვისტომდე. ხუთი დღეღამის განმავლობაში ყინულმა გაიარა 40 მილი. კანონზომიერება ქარის მიმართულებასა და დრეიფის მიმართულებას შორის, რომელიც ჩვენ დავამყარეთ ივნისსა და ივლისში ზოგადი სახით აგვისტოშიც დარჩა.

ჰაერის საშუალო ტემპერატურა აგვისტოში უდრიდა 1,2 გრადუს. ყველაზე მაღალი ტემპერატურა იყო 0,9 გრადუსი, მინიმალური — მინუს 7,9 გრადუსი.

აგვისტოს უკანასკნელ დეკადაში დამყარდა მტკიცე უარყოფითი ტემპერატურა, დაიწყო თოვლის დაგროვება. გუბეები და ტბები ყინულის მინდვრების ზედაპირზე დაიფარა ახალი ყინულის ფენით, რომელსაც ჰქონდა ხუთი-ექვსი სანტიმეტრი სისქე. პურგამ იწყო ზაფხულში გაკეთებული ორმოებისა და ღრანტეების ამოვსება და ყინულის ზედაპირის გასწორება.

87 გრადუსისა და 10 წუთის განედზე და აღმოსავლეთის გრძედის 1 გრადუსზე ჩვენ მოვახდინეთ ოკეანის სიღრმის მორიგი გაზომვა. იგი აქ რამდენადმე ნაკლები აღმოჩნდა ვიდრე წინა სადგურებზე — 4.954 მეტრი. ზღვის ფსკერზე აღებული გრუნტის ნაკვეთი აღმოჩნდა შემდგარი ორი ფენის შლამისაგან: ზედა ფენა — მოწითალო-მიხაკის ფერი, ქვედა ფენა — რუხი.

აგვისტოს განმავლობაში ჩატარებულია სამი ჰიდროლოგიური სადგური: ორი 1.000 მეტრის სიღრმეზე, ერთი კი — 4.000 მეტრისაზე. 10 აგვისტოს დაწყებული სიღრმის სადგური ჩაშალა ჩქარმა დრეიფმა, რომელმაც ყინულქვეშ მოიყოლია გაშვებული გვარლი. ტემპერატურის განაწილება და წყლის სიმლაშე ამ სადგურებში, რომლებიც აღებულია განედის 88 და 87 გრადუსებზეა, საერთოდ ისეთივე აღმოჩნდა, როგორც უფრო ჩრდილო-დასავლეთში: აქაც ცივი წყლის სქელი ფენის ქვეშ გადის ძლიერი ატლანტიკური თბილი დინება. განსაკუთრებული ხელსაწყოებით ტრიალებით ვაწარმოებთ რეგულარულ დაკვირვებას სიჩქარეზე და დინებათა მიმართულებაზე, კერძოდ იმ დინებათა, რაც გამოწვეულია ყინულის დრეიფით.

აგვისტოში ჩატარებულია 3 ჰიდრობიოლოგიური სადგური (ერთი 1.000 მეტრის სიღრმემდე, ორი — ზედაპირის ფენებში).

შენიშნულია მცენარის პლანქტონის უხვი განვითარება ზღვის ზედაპირის ფენებში და პლანქტონის გაზაფხულის აყვავება. პლანქტონის რაოდენობას ჩვენ ვიფასებთ ქლოროფილის რაოდენობით, რომელსაც შეიცავს წყალმცენარეთა უჯრედები.

გაკეთებულია მთელი რიგი ზომვა მაგნიტური დაწევისა და ჰორიზონტული შემადგენელისა. ჩატარებულია აგრეთვე სიმძიმის ძალის გაზომვა.

ი. პაპანინი, ე. კრენკელი, ე. ფედოროვი, პ. ზირგოვი.

ᲩᲘᲜᲔᲑᲣᲚᲐᲓ ᲕᲘᲪᲝᲚᲓᲔᲗ ᲒᲔᲝᲒᲠᲐᲤᲘᲐ

ძნელად შეხვდებით ისეთ მეცნიერებას, რომელიც უფრო პოპულარული და წარმტაცი იყოს, ვიდრე გეოგრაფია. გეოგრაფია თვალისწინ უშლის ახალგაზრდობას (და არა მარტო ახალგაზრდობას!) ჩვენს შესანიშნავ ქვეყანას, უვითარებს მას, თავისი სამშობლოს სიყვარულს, აცნობს მსოფლიოს დანარჩენ ქვეყნებს, მათს ბუნებრივ მონაცემებს, პოლიტიკურ და ეკონომიურ წყობილებას. ყოველი კულტურული ადამიანი და, მაშასადამე, ყოველი საბჭოთა ადამიანი უნდა სწავლობდეს, ჩინებულად უნდა იცნობდეს თავისი სამშობლოს გეოგრაფიას, აგრეთვე კაპიტალისტური მსოფლიოს გეოგრაფიას.

ხოლო იყო დრო, როდესაც განათლების მუშაკთა შორის ვრცელდებოდა ანტისაბჭოთა „მომმარცხენო“ თეორიები, რომლებიც ჰქადაგებდნენ უგულვებელმყოფელ დამოკიდებულებას გეოგრაფიის შესწავლისადმი. ეს თეორიები მდგომარეობდნენ მოთხოვნაში — მოგვეხდინა ფიზიკური გეოგრაფიის, როგორც მეცნიერებისა და სასკოლო საგნის, ლიკვიდაცია. ნაცვლად ფიზიკური გეოგრაფიისა მისი სპეციფიკითა და სივრცეული ელემენტების ცოდნით, „მომმარცხენონი“, ინიღბებოდნენ ორ ფრაზით, გვთავაზობდნენ ეკონომიურ გეოგრაფიას, რომელიც მათს წარმოდგენაში სქემათა და სოციოლოგიურ განზოგადებათა დაზეპირებად იქცეოდა.

„მომმარცხენო“ თეორიების ავტორებს მიზნად ჰქონდათ წაერთმიათ ახალგაზრდობისათვის ცოდნა, რომელიც ესოდენ აუცილებელია ჩვენი ქვეყნის საწარმო ძალების წარმატებით განვითარებისა და მისი თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცებისათვის.

ყველა ამ „თეორიის“ საფუძველში ჩამალული იყო ანტისაბჭოთა მახვილი, იმის ცდა, რომ განეიარაღებინათ საბჭოთა ახალგაზრდობა — კომუნისტური საზოგადოების მომავალი მშენებელი, წაერთმიათ ახალგაზრდობისათვის თავისი ძხარი, თავისი სამშობლოს გაცნობის გემოვნება და სურვილი.

პარტიის ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს დადგენილებამ „სსრ კავშირის დაწყებითს და საშუალო სკოლაში გეოგრაფიის სწავლების შესახებ“ ბოლო მოუღო ყოველგვარ დისკუსიებს გეოგრაფიის შესწავლის საგებლობის შესახებ. ამ დადგენილებაში აღნიშნული იყო გეოგრაფიის სწავლების არსებითი ნაკლოვანებანი: გადაცემის განყენებულობა და სიმშრალე, ფიზიკურ - გეოგრაფიული მასალის არასაკმარისობა, რუკაზე სუსტი ორიენტირება, გეოგრაფიის სწავლებისა და სახელმძღვანელოების გადატვირთვა სტატისტიკურ - ეკონომიური მასალითა და ზოგადი **სქემებით.**

უაღრესად კონკრეტულ, ცოცხალ და წარმტაც მეცნიერებას ბევრი პედაგოგი დღემდე სკვლის განყენებული და მშრალი გადაცემით, რომელშიაც იკარგება გეოგრაფიის მთელი სიმშვენიერე და მიმზიდველობა.

თუ რამდენად მშრალი გახადეს ამ საგნის სწავლება, რამდენად მოსწყვიტეს იგი ჩვენი სამშობლოს ცხოვრებასა და ისტორიას, შეგვიძლია განვსაჯოთ ერთი ღიმსესანიშნავი ფაქტის მიხედვით. საყოველთაოდ ცნობილია, თუ რა გატაცებული არიან ხოლმე მოსწავლენი წიგნებით სხვადასხვა მოგზაურობათა შესახებ, ბუნების განთქმულ მკვლევართა ბიოგრაფიებით. მაგრამ რუს მოგზაურებზე ისინი, როგორც წესი, არაფერს კითხულობენ. თავის თანამემამულეებზე გეოგრაფიის მასწავლებლები მათ არაფერს უამბობენ. საბჭოთა პატრიოტიზმის აღზრდის უძვირფასესი იარაღი გამოუყენებელი რჩება. ჩვენს მოსწავლეებში გაკვირვებას იწვევს მიკლუხა-მაკლაის, პრეჟევალსკის, კოზლოვისა და სხვა ცნობილი რუსი გეოგრაფებისა და მოგზაურების გვარების გაგონება.

რუსული გეოგრაფიული მეცნიერება, უაღრესად განთქმულ რუს მოგზაურთა აღმოჩენები და საქმეები დავიწყებულია არა მარტო გეოგრაფიის მასწავლებლების მიერ, არამედ აგრეთვე ჩვენი მწერლებისა და გამოიცემლობების მიერაც.

რუსეთის გეოგრაფიული მეცნიერების ისტორიის, მის უაღრესად გამოჩენილ ნიჭიერ მოღვაწეთა და მუშაკთა ცხოვრებისა და შემოქმედების უგულვებელყოფა თვალსაჩინოდ დამამტკიცებელია იმისა, თუ რამდენად არ ესმით გეოგრაფიის აღმზრდელობითი როლი ჩვენი ნორჩი თაობისათვის. ამავე დროს კი ეს მეცნიერება, ანვითარებს რა ბავშვებში სამშობლოს სიყვარულს, სიამაყეს მისი სიმძლავრის, სილამაზისა და სიმდიდრის გამო, ქვეყნის თავდაცვის პრაქტიკულ მიზნებს ემსახურება. ადგილის, მისი თავისებურობებისა და რელიეფის ზუსტი და სრული ცოდნა ერთერთი უმნიშვნელოვანესი პირობაა თანამედროვე არმიების წარმატებითი მოქმედებისა მთელი მათი უახლესი და მრავალფეროვანი ტექნიკით. წითელი არმიის მებრძოლმა ჩინებულად უნდა იცოდეს გეოგრაფია. ხოლო რამდენად გაადვილდება მისი სამხედრო სწავლება, თუ იგი ჯერ კიდევ სასკოლო სკამზე მიიღებს ცოდნის სოფუძვლიან მარაგს გეოგრაფიაში და უწინარეს ყოვლისა ფიზიკურ გეოგრაფიაში! მაგრამ ამ მხრივ ჩვენს სკოლას ჯერ კიდევ არ ეხერხება ისე ეხმარებოდეს სამშობლოს დამცველებს, როგორც რიგია.

რსფსრ განსახკომი ჯერ კიდევ არ შესდგომია სკოლაში გეოგრაფიის სწავლებას ისე, როგორც ამას პარტია და მთავრობა მოითხოვენ. არსებითად გრძელდება განსახკომის ბეცი, უგულვებელმყოფელი დამოკიდებულება გეოგრაფიული მეცნიერებისადმი, მისი უდიდესი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის შეუფასებლობა.

ამას ამტკიცებს ისიც, რომ ახალ სასწავლო წელს სკოლა, განსაკუთრებით მისი უფროსი კლასები შიგადა გეოგრაფიის ახალი სახელმძღვანელოების, ატლასებისა და ბევრი თვალსაჩინო ხელსაწყოს უქონლად. დონბასის ერთერთი დაბის სკოლის მასწავლებელი სწერს, რომ გეოგრაფია მის კლასში საყვარელი საგანია. ყოველი მოწაფე — მაღაროელისა თუ ქარხნის მუშის შვილი, ოცნებობს „სახლში ჰქონდეს მთელი დედამიწის სფერო“. მაგრამ სწორედ გლობუსები, ნაძერწი ჰიპრომეტრული რუკები, კომპასები სკოლებში არ არის, და როდის იქნება — განსახკომში არ იციან. სკოლებში ათა ზრუნავენ გეოგრაფიული კაბინეტების მოწყობაზეც.

ამიტომ გასაკვირი არ არის, რომ უმაღლესი სასწავლებლები წელს წააწყდნენ გეოგრაფიულ უვიცობას ფრიადოსნებს შორისაც კი. ი

სტახანოვური შრომის აღმიანები
(აფხაზეთი)

როცა სტახანოვური მოძრაობა გაჩაღდა, მას გამოეხმაურა სოხუმის ტყავის ქარხანაც. აქ სტახანოვური შრომის მეთოდი ყველაზე ადრე ი. მიროშნიჩენკომ აითვისა.

პირველად ბევრს საეჭვოდ მიაჩნდა მისი გამარჯვება. ამბობდნენ: როგორ შესძლებს უბრალო მანქანით გეგმის 200-300 პროცენტით შესრულებასო.

უბრალო, კუსტარული მანქანა ძლივსძლივობით მოძრაობდა, სტახანოვურად მუშაობა კი გაუმჯობესებულ მანქანას მოითხოვდა. ეს ამოცანა მიროშნიჩენკომ მალე გადასჭრა. რამდენიმე დღეში შესძლო კუსტარული მანქანის რეკონსტრუქცია და სტახანოვური მეთოდის ათვისების პირველ დღესვე გეგმა 200 პროცენტით შეასრულა. მეორე დღეს ამას გადააჭარბა და მალე 300 პროცენტს მიუახლოვდა.

გეგმის შესრულების გაზრდასთან ერთად გაიზარდა მიროშნიჩენკოს ხელფასიც. მისი ხელფასი 180 მანეთიდან — თვეში 500-600 მანეთამდე ავიდა.

მიროშნიჩენკოს დაწყებულ საქმეს სხვებმაც მიჰბაძეს. მან თავისი გამოცდილება სხვებსაც გაუზიარა.

ამბ. მიროშნიჩენკომ აკაკი გობეჩიას შეასწავლა მანქანაზე მუშაობა.

— ახლა აკაკი სტახანოველია, ის ჩემს მანქანაზე მუშაობს, ტექმპბში მე არ ჩამორჩება, — ამბობს ამბ. მიროშნიჩენკო.

სტახანოვურ მოძრაობას ფეხსაცმლის ფაბრიკაც გამოეხმაურა.

აქ ფეხსაცმლის ოსტატი გიორგი ლუსპარიანი სტახანოვური მოძრაობის დაწყებამდე საამქროში სხვადასხვა სამუშაოს ასრულებდა და თვიურად მხოლოდ 270 მანეთს იღებდა. სტახანოვური მოძრაობის დაწყებისთანავე მან განცხადებით მიმართა დირექციას, რომ მიემაგრებინათ გარკვეულ სამუშაოზე და გადაეყვანათ მუშაობის სანარდო სისტემაზე. ფაბრიკის ყოფილმა დირექტორმა კ. გოჩუამ მის განცხადებას უარით უპასუხა. საქმეში ჩაერიენენ პარტიული და პროფესიული ორგანიზაციები... და მალე ოსტატი ლუსპარიანი გადაიყვანეს ფეხსაცმლის ზუდპარის დამზადებაზე.

სტახანოვური მეთოდების დაუფლებისთანავე ლუსპარიანმა გეგმის შესრულების სარეკორდო მაჩვენებლები მოგვცა. მან 250 პროცენტამდე აიყვანა შესრულება, წუნი არასოდეს არ ჰქონია, იგი ტყავს რაციონალურად იყენებს, მასალის ეკონომიას იძლევა, რისთვისაც თვიურად, 500 მანეთის გამომუშავების გარდა, დამატებით 300-400 მანეთს იღებს.

ლუსპარიანის გვერდით მუშაობდა ლიდა კალაჩიკაია. მაგრამ მას არ ჰქონდა სტახანოვური მუშაობის გამოცდილება. მალე ლუსპარიანის დახმარებით მან საფეხვლიანად შეისწავლა ფეხსაცმლის კეთების ტექნიკა და მიაღწია სტახანოველის საპატიო სახელწოდებას.

დღეს ლიდა 150-170 წყვილ წუღას ამზადებს, მანამდე კი 50 წყვილსაც ვერ ამზადებდა.

დღეს მიროშნიჩენკოს, ლუსპარიანის, გობეჩიას და კალაჩიკაის გვერდით დგანან სტახანოველთა ათეულები, რომლებმაც იკისრეს წლიური გეგმის შესრულება ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის 20 წლისთავისათვის.

ან. ჯაოშვილი.

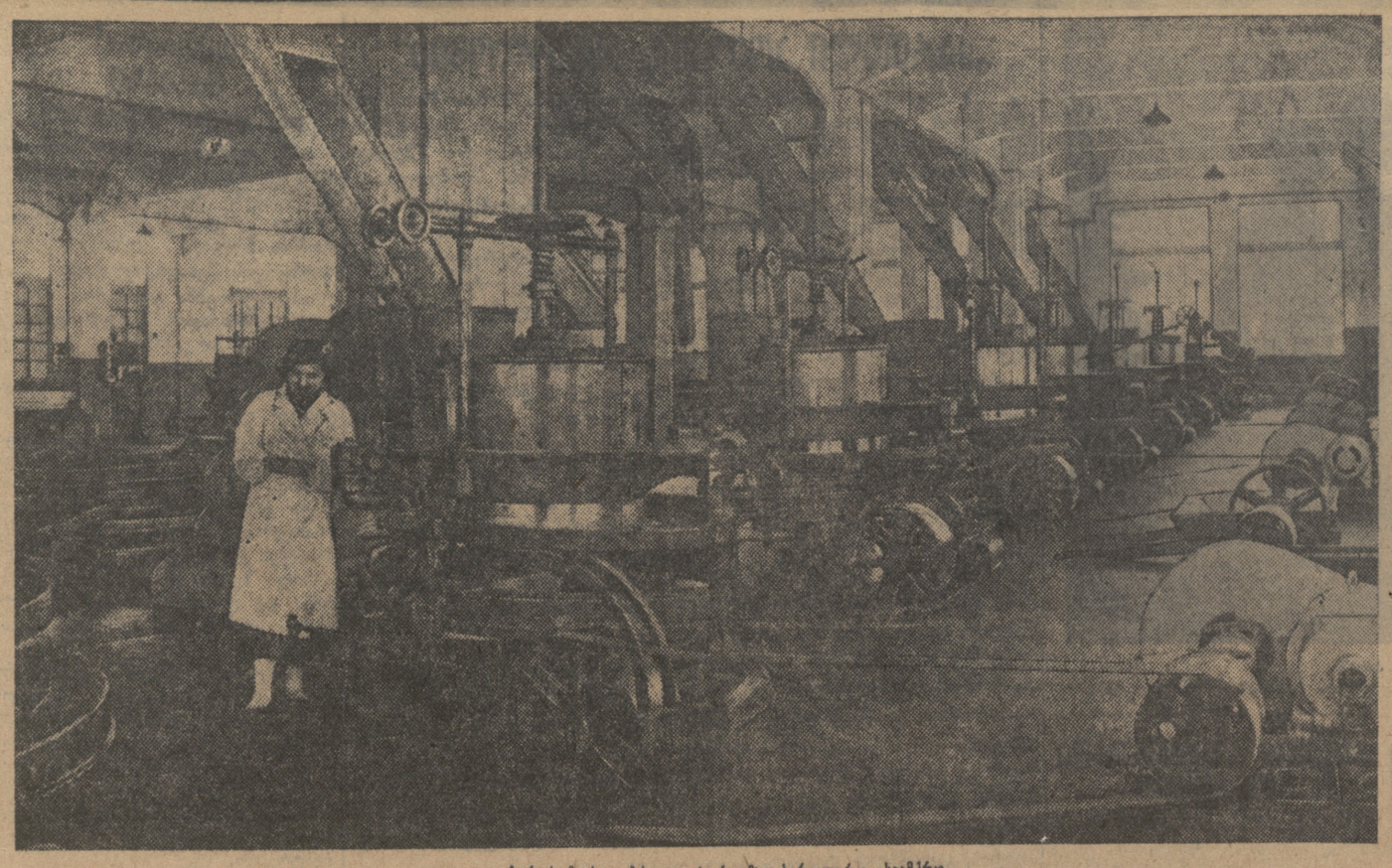

ჩაქვის ჩაის ფაბრიკა. სურათზე: ხაროლერო ხაამქრო

ფოტო დავიდოვისა („სოიუზფოტოს" საქ. განყ.).

მზერი კოლმეურნეობის სათავეში
(ფერილი მახარაძის რაიონიდან)

ლაშეგაკირულის კოლმეურნეობას ყოველგვარი პირობები აქვს კარგი მუშაობისათვის, მაგრამ კოლმეურნეობის გამგეობაში მოკალათებული არიან უცხო ელემენტები და გამფლანგველები, რომლებიც ხელს უშლიან ამ საქმეს.

გამგეობის წევრმა მ. კალანდაძემ შარშან კოლმეურნეობის 4.800 მანეთი გაფლანგა. ამ თანხის დასაფარავად მან შრომადღეებზე მიღებული სიმინდი კოლმეურნეობასვე მიჰყიდა გადიდებულ ფასებში, ხოლო 800 მანეთის ანგარიშში კოლმეურნეობის ბუხჰალტერმა ი. მჟავიამ მას ს. და გ. მამალაძეების კუთვნილი ავანსი ჩაურიცხა.

ფოტოგრაფ გ. ჩხარტიშვილს, რომელიც კოლმეურნეობის პასიური წევრია, შეწერილი ჰქონდა 3.000 მანეთი სარეწო გადასახადი. ამადამდე გამომყღავნებულმა ხალხის მტერმა, რაიფინგანის ყოფილმა გამგემ უთხრა ჩხარტიშვილს, რომ თუ მოუტანდა კოლმეურნეობაში გამომუშავებულ შრომადღეების მოწმობას, ამ გადასახადს ჩამოუწერდა. ჩხარტიშვილი დარიგების თანახმად მოიქცა. კოლმეურნეობის გამგეობის თავმჯდომარე ნ. მენაბდესთან შეთანხმებით ჩხარტიშვილმა კოლმეურნეობის არა წევრები დაიქირავა, რომლებსაც დღიურად 8-8 მანეთს აძლევს. კოლმეურნეობა მათ თავის ციტრუსთა სანერგეში ამუშავებს, ხოლო მათ მიერ გამომუშავებული შრომადღეები ჩხარტიშვილს ეწერება.

გამგეობამ ყოფილ ვაჭარს ლ. ქავჯარაძეს მიანდო კოლმეურნეობისათვის ავტომობილის შეძენა. ქავჯარაძემ კერძოდ ნაყიდი უვარგისი ავტომობილი ჩამოიტანა კოლმეურნეობის დასაფარავად.

ამ ქარხანას სამართლიანად უწოდებენ ქარხნების ქარხანას, მას თითქმის ყოველთვე საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა ქარხნებიდან დიდძალი შეკვეთები მოსდის. შარშან აქ მიღებულ შეკვეთები „საბობინაჟო" (ძაფსართავი) მანქანების დამზადებაზე კიევის აბრეშუმის კომბინატისათვის. უნდა დაემზადებინათ 3 მანქანა, მაგრამ კობახიძემ, ჯაშუშ გ. ყურულაშვილის დირექტივებით, ამ მანქანების ათვისება დაიწყო მხოლოდ 1937 წლის დასაწყისში. ამ დროისათვის კიევის კომბინატელები კომუნარებისაგან უკვე მოელოდნენ „საბობინაჟო" მანქანებს, მაგრამ ამაოდ! !

ახლა, მავნებელი ხელმძღვანელის აღიგზვის შემდეგ, მდგომარეობა

პირველი ნაბიჯები

თბილისს არსენალის გორაკიდან დაჰყურებს ამხანაგ სერგო ორჯონიკიძის სახელობის თეთრად შეღებული მანქანათმშენებელი ქარხანა. მეტად მნიშვნელოვანი ქარხანაა. მთელი საბჭოთა კავშირის მეფვინეობის რაიონებს ძირითადად ამარაგებს სათანადო მოწყობილობებით: საწნეხი მანქანებით, ტუმბოებით, ბოთლების მექანიკურად დასაცობი მანქანებით და სხვ.

მაგრამ... იგი ადვილი ხელმისაწვდომი გახდა ხალხის მტრების ყურულაშვილისა და კოტე ყანდარელისათვის. ქარხანაში მათი დამორღვეველი, ძირგამომთხრელი მუშაობა მიმართული იყო ქვეყნის თავდაცვითი ძლიერების შესუსტებისაკენ.

ახლა ქარხანა ამ ნაგავისაგან გაწმენდილია და საამქროები გამოდიან გარღვევიდან, უმჯობესდება მასალით მომარაგება, მრავლდებიან სტახანოველები და სხვ.

ორიოდე ფაქტი. ახალმა ხელმძღვანელობამ მოიმარაგა სპეციალური მასალა და ქარხანა გადაიყვანა უმნიშვნელოვანეს სამუშაოთა შესრულებაზე, ასკვი საამქროები უკვე თვეა მუშაობენ მარმარილოს საჩარხი დაზგეთის დამზადებაზე.

ქარხანა წელს ითვისებს შვიდ ახალ მანქანას: ვოლტას სისტემის ტუმბოს. ამ მანქანის პირველი ეგზემპლარი უკვე მზადაა და გამოცდამ კარგი შედეგი მოგვცა. ქარხნის კონსტრუქციით კეთდება ჰიდრავლური პრესის თავი. პრესს სათაში ათასი ლიტრის წარმადობა ექნება. ეს მანქანაც უკვე აითვისეს, გამოცდის შემდეგ შეტანილ იქნა ზოგიერთი წვრილმანი კორექტივები. მალე დაიწყებენ მუშაობას ბოთლების მექანიკურად საცობი მანქანების, ათათასი ლიტრის წარმადობის ჰიდრავლური და ლაბორატორული პრესის ათვისებაზე.

ქარხანაში სტახანოვური მოძრაობის ხელმძღვანელობის გაუმჯობესებამ, საწარმოო პროცესების შედარებით უკეთ გაძღოლამ გაამრავლა სტახანოველები -და ასწია შრომის ნაყოფიერება. მაგალითად, თუ ქარხანას ივნისში ჰყავდა სანარდო სისტემით მომუშავე 178 მუშა და აქედან სტახანოველი იყო 94 კაცი, ივლისში 184 მუშიდან სტახანოველია 119—64,6 პროცენტი. სტახანოველთა შორის გამოირჩევიან ხარატი ამხ. დიმიტრი არტამონოვი (გეგმას ასრულებს 169 პროცენტით), ახალგაზრდა ლევან გოკაძე, რომელიც ამაო კაცს ხელფასს იღებს, ნ. მინასიანი და შალვა ომანიძე. უნდა აღინიშნოს, რომ ამხ. ომანიძე ამავე დროს ქარხკომის თავმჯდომარეა, საამქროშიც მუშაობს და სტახანოველიც არის.

სტახანოვური მოძრაობის გაშლამ ერთგვარად გააუმჯობესა ქარხანაში გეგმის შესრულების მაჩვენებლები. 7 თვეში ქარხანას გეგმით უნდა გამოეშვა 2,350.000 მანეთის პროდუქცია, გამოუშვა—2.050.000 მანეთის, —87,4 პროცენტი.

ცხადია, არასახარბიელო მაჩვენებელია, მაგრამ წინა თვეებთან შედარებით დიდი გაუმჯობესებაა.

ქარხნის ხელმძღვანელებმა ახლა სპეციალურად ყურადღება უნდა მიაქციონ მოღებული შეკვეთების წლის ბოლომდე შესრულებას, მავნებლობის შედეგების ლიკვიდაციას, კერძოდ: საწარმოო პროცესების ნორმალურ მუშაობას, ნედლი მასალის დროზე მომარაგებას, სტახანოველთა ზრდას და პროდუქციის თვითღირებულების შემცირებას, რაც ჯერ კიდევ მალალია.

არ. გოგიძე.

გაჩდაგეხა დაიწყო

მტერი მოხერხებულად ინიღბება, ერთგულების ნიღაბს იკეთებს, მოჩვენებითი წარმატებებს აღწევს და დამარღვეველ მუშაობას იწყებს. ასე მოხდა თბილისის 26 კომუნარის სახელობის მანქანათ-მშენებლობის ქარხანაშიც.

გერმანიიდან დაბრუნებული ქარხნის ყოფილი დირექტორი მიხეილ კობახიძე შეუშჩნეველად მავნებლობდა. იგი თავს ცხვარივით უწყინრად მოგაჩვენებდათ, „პატარა შეცდომებზე" ბოდიშობდა, იმანებებოდა. ეს შირმა იყო მავნებლური საქმიანობის დასაფარავად.

ამ ქარხანას სამართლიანად უწოდებენ ქარხნების ქარხანას, მას თითქმის ყოველთვე საბჭოთა კავშირის სხვადასხვა ქარხნებიდან დიდძალი შეკვეთები მოსდის. შარშან აქ მიღებულ შეკვეთები „საბობინაჟო" (ძაფსართავი) მანქანების დამზადებაზე კიევის აბრეშუმის კომბინატისათვის. უნდა დაემზადებინათ 3 მანქანა, მაგრამ კობახიძემ, ჯაშუშ გ. ყურულაშვილის დირექტივებით, ამ მანქანების ათვისება დაიწყო მხოლოდ 1937 წლის დასაწყისში. ამ დროისათვის კიევის კომბინატელები კომუნარებისაგან უკვე მოელოდნენ „საბობინაჟო" მანქანებს, მაგრამ ამაოდ! !

ახლა, მავნებელი ხელმძღვანელის აღიგზვის შემდეგ, მდგომარეობა მხოლოდ ნაწილობრივ გამოსწორდა. ერთი „საბობინაჟო" მანქანა უკვე მზადაა, მალე მზად იქნება კიდევ ორი. „ატვუდზე" და „ჩიბაზე" ახლა მუშაობენ.

სტანდარტული და მაღალხარისხოვანი მასალებით მომარაგება ჯერ კიდევ ვერ დგას სათანადო სიმაღლეზე, რის გამო 19-მილიმეტრიანი გასაჩარხი ნაწილი იჩარხება 24-26 მილიმეტრზე, რაც იწვევს დაზგების არანორმალურ მუშაობას, დიდ დროს და ზედმეტ ხარჯებს. ეს ნაკლი მალე უნდა აღმოიფხვრას და კომუნარებმა უნდა მიაღწიონ მდგომარეობის რადიკალურად გაუმჯობესებას.

ვალ. კვათანელი.

პატარა ფელეტონის მაგივრ

ქაფის ოსტაბი

— უკაცრავად! თქვენ რაღაც ნაცნობი სახე გაქვთ, ვერ გავიხსენე, სად მინახავართ, მაინტერესებს ვინა ხართ, საი დაბადეთ, როდის, რატომ, რას აკეთებთ, გამსახლეში ჩემთან ერთად ხომ არ ყოფილხართ?

— მე გახლავარ კოლია ფირანისძე ბარატაშვილი, ცცხოვრობ ხარაგოულის რაიონის სოფ. ლილაძისეულში, დაბადების რიცხვი არ მახსოვს, კარგი ხანია მას აქეთ, მაშინ ბავშვი ვიყავი. რას უნდა ვაკეთებდეს! ქვეყანას ხომ ვერ ავაშენებ! ისე, ერთი კაცის პირობაზე ყველაფერს ვაკეთებ. 1924 წელს მენშევიკი ვიყავი, ვიჯექი კიდეც იქ, სადაც ჯერ იყო. შეიძლება იქიდან გახსოვართ. იმის შემდეგ მენშევიკობა დავივიწყე, მხოლოდ 1934 წელს მენშევიკურმა აზრებმა თვითონ გამიხსენეს, ჩამიჯდნენ თავში და მოსვენებას არ მაძლევდნენ. ამის თაობაზე მეორედ მომიწია იმ ადგილის ნახვა, პატიოსანი ხალხი ვერასოდეს რომ ვერ ნახულობს. 1936 წელს შევედი ჩერნოვის სახელობის კოლმეურნეობაში და ვეწევი მაუდრო ცხოვრებას.

— შენ ჩვენი კოლია ყოფილხარ. მე მითხრეს, რომ შენ კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობა ჩინებულად გამოიყენე, როცა კოლმეურნეობაში საკარმიდამო ფართობების მიზომას აწარმოებდით, ნორმაზე ზეკორ 800 საჟენი მიიზომე. მართალია?

— ვინ არის, რომ ასეთ ჭორებს ავრცელებს. აქ თუ ვიღაც დაინტერესებული პირი არ ურევია, მომკალით. ტყუილი შეიძლება, მაგრამ ამისთანა? 800 კი არა, ხოლმაზე ზევით 1500 საჟენი მივიღე. სად რვაასი და სად ათასხუთასი!?

— ყოჩაღ! აგრე უნდა, ძმაო. შენს თავს შენ თუ არ უპატრონებ, სხვა რას დაგიძახებს. მაგრამ შენ, როგორც მითხრეს, სხვისთვისაც გამოსადეგი კაცი ყოფილხარ, შენი ნათლიმამა სერაფიონ გელაშვილი და ხალესაგები მინა კალანდაძე, ბიქტორ გელაშვილი და სხვები დიდად გემადლიერებიან, ნორმაზე მეტი საკარმიდამო ფართობი გეჩუქა.

— მა რალისთვის ვარ ცოცხალი, თუ ნათესავებს ვერ დავეხმარე. ის თავი გამიხმეს, რა თავიც ჩემი ნათლიმამისათვის რაშეში დავეზოგო. მისგან ბევრი პატივისცემა მახსოვს. ჩემს დღეში არ დამავიწყდება, იმ დღეს რომ ყანწები დავატრიალეთ.

— რა ბაკუანად მოქცეულხარ, რომ შარშან შრომის წიგნაკები მოსაელის განწილებამდე არ გაგიცია!

— შრომის წიგნაკები რომ ადრე დამერიგებინა, მაშინ მოსაელიც სწორად უნდა გამენაწილებინა. მერე ჩემს ცოლშვილს ვინ არჩენდა? იმიტომ შრომის წიგნაკები ვგვან დავარიგე, შრომადღეები შიგ ვარაუდით ჩავწერე, ზოგს დავაკელი, ზოგს მოვუმატე, ასე რომ საკითხს დიფერენციულად მივუდგები.

— მოსაელზე აქტები რატომ არ შეადგინეთ?

— ავადსა მჭონდა კოლმეურნეობიდან გატანილი და მოსაელზე რომ აქტები შემედგინა, ავადსის გახელიფეზას ვერ ძოვახერხებდი. აქტის უქონლობამ დიდი სარგებლობა მოგცა, ავადსი არც მე დავიკიოე და ბევრს სხვასაც ეაბატე. თქვენ წარმოიდგინეთ, ამით ისინი დიდად კმაყოფილნი დარჩნენ. კოლმეურნეებისათვის ბევრი სხვა სარგებლობაც მოგიტანია. ჩემს ხათლიმამას სერაფიონ გელაშვილს შარშან კოლმეურნეობის ვენახიდან რამდენიმე ცენტნერი ყურძენი გავატანე. ასეთ პატიცისცემას კოლმეურნეები დიდად აფასებენ. არტელის ვენახში დაკრეფილი 15 ფუთი ყურძენი საკუთარი ვენახის კონტრაქტაციის ანგარიშში ჩავაბარე სახელმწიფოს.

— ეს კიდეც რომ გაიგეთ, არაფერს იტყოდნენ. ისე ფიცხარა, ბოლ ... ჩავუვარდეს, ხელს არ ამოიღებენ. ... არა, მგონი არც იმაზე იტყოდნენ რამეს, მე და მინა კალანდაძემ კოლმეურნეობის პირველ უბანში ღამით სასიმინდე რომ გავხსენით და რამდენიმე ცენტნერი სიმინდი წავიღეთ.

— რამდენი შრომადღე გამოიმუშავე?

— 430.

— ალბათ ისე მუშაობ, რომ.... დღე და ღამე გაქვს გასწორებული.

— დღე და ღამე კი არა, ის არ გინდა! კოლმეურნეობაში მუშაობას თუ თავი შეეკალი, კაი დახლი დამიდგება. საქმე მარიფათზეა დამოკიდებული, კომბინაცია თუ გეხერხება, სულ ფილია ცხოვრება. მე ამ საქმეში ძალიან დაესპეციდი. სხვა თუ არაფერი, შრომადღეები ხომ ჩემს ხელშია, ძეც ავდექი და 450 დავიწერე. აქტიურ წევრებს კი 300 შრომადღეზე მეტი არა აქვთ გამომუშავებული. კოლმეურნეობას 120 კილოგრამი სოია ისე ავწევინე, რომ ძისი ასავალ-დასავალი არავის გაუგია. ხელის მოკნილობაზედაც ბევრი რამ ყოფილა დამოკიდებული. აკაციის ტყის საფასური კოლმეურნეობას მაინც და მაინც დიდად არ ესაჭიროებოდა, ჩემთვის კი ეს თანხა დიდი შეღავათი იყო. ჯიბე კინაღამ სიხარულით დაიხრჩო, 600 მანეთი ერთბაშად აირში რომ ჩავტენე.

ჩემს ყოფილ ფართობზე რაც ხეხილი იყო, გავყიდე და ფული მე მოვიხმარე. ესეც შემოსავალი არის თუ არა? და ამისიერი შემოსავალი, თუ შნო გაქვს, კოლმეურნეობაში რამდენიც გინდა იმუშაო: აქ ცხოველდაშშდებას ჩავაბარე პირუტყვი და მიღებულ თანხას 500 მან. ჩაეორჩი, იქ კოლმეურნეობის ნებადაურთველად 64 ლიტრი არაყი სპეკულანტ ონისიმე ებანიძეს მივიყიდე და აქედანაც ცოტა რაღაც ვისარგებლე და სხვ.

გარდა ამისა, კოლმეურნეობას 3 ცენტნერი სიმინდი ავარტყი. მუშა-ძალის გაკარვებით მიღებული 300 მანეთი რომ კოლმეურნეობის სალაროში შემეტანა, ამისათვის „ჩინსა და აპელატებს" ვინ მომცემდა! ხო და, ეე ჩავიდეთ ჯიბეში. ვენაკალე ბიქტორ გელაშვილს, იმანაც ძაან შემიწყო ხელი, კოლმეურნეობიდან გაქაფეთ ეი 50 კილო ლობიო იმან შემინახა. სახლში გასული წლის ნარჩენი შაბიამანი და გოგირდი მაქვს შენახული.

რაგორ ფიქრობ, ყველა ეს დოკლათია თუ არა? თუ დაუმატებთ იმასაც, რომ კოლმეურნეობაში დამზადებული ხელოვნური ღვინო კოლმეურნეებს გავუნაწილე, მე კი ბუნებრივი ღვინო მივიღე, ან კიდევ იმას, რომ შრომადღეებზე გასანაწილებლად ბანკიდან გამოტანილი 1600 მანეთი სამი თვის განმავლობაში ჩემს საკუთარ ბრუნვაში იყო და ნაწილი დღესაც ჩემს ხელშია, მაშინ, მგონი, ყველაფერი გასაგები იქნება.

მე, მართალი გითხრა, ასეთი გზით შეძლებულად გახდომა მაინტერესებდა, თორემ სად მჭონდა ამდენი ხლაფორთის თავი. ზოგს არ მოსწონს ჩემი საქციელი, მე ხომ მომწონს და სხვას რას დაგეძებ!

○

ეს „დამსახურება" მხედველობაში არ მიუღიათ და ხარატიშვილი რატომღაც მოუსწინათ კოლმეურნეობის თავმჯდომარეობიდან. კოლმეურნეები მის პასუხისგებაში მიეცემასაც მოითხოვენ. ხარატიშვილს უკვირს. რა ამბავია, ქეეყანა ჩალიით ხომ არ ბრალ დახურული? ერთი პროკურატურასაც ჰკითხეთ, ღირსი თუ არა ის სასჯელისა.

ვილა მასვილაძე

○ ○ ○

ჩაის მოწინავე მკრეფავები

გეგეჭკორის რაიონის სოფ. გურეძის კოლმეურნეობაში ჩაის კრეფას სერიოზულად ეკიდებიან. კოლმეურნეობას ჰყავს ჩაის საუკეთესო სტახანოველი ქალები, რომლებიც დღიურად 20-25 კილოგრამ ჩაის მწვანე ფოთოლს ჰკრეფენ და ნორმებს 350—400 პროცენტით ასრულებენ. მათ შორის განსაკუთრებით აღსანიშნავია ახალგაზრდა გოგონების პელაგია და ზინა ხარებავების მუშაობა, რომლებიც მთელ კოლმეურნეობაში მოწინავე სტახანოველებად ითვლებიან.

პელაგია ხარებავას პირველ აგვისტომდე გამომუშავებული აქვს 291 შრომადღე, ზინა ხარებავას კი 273.

უნდა აღინიშნოს, რომ ამ კოლმეურნეობაში სტახანოველებს საერთოდ ნაკლებ დახმარებას უწევენ. ზოგიერთები მათ კიდეც ავიწროვებენ. მაგალითად, პასკო ჯგერენაიამ და პარა ხარებავამ სტახანოველებს შეურაცყოფა მიაყენეს—ასე სწრაფად რომ ჰკრეფთ, ჩვენ რაღა მოვკრიფოთო, და მოსთხოვეს მათ კრეფის შენელება.

ამის გამო ზოგიერთი სტახანოველი თავს არიდებს სრული დატვირთვით მუშაობას. კოლმეურნეობის გამგეობას კი ასეთი „წვრილმანებისათვის" არა სცალია. გამგეობა არც ამით არის დაინტერესებული, რომ წაახალისოს სტახანოველები და დაეხმაროს მათ. რაამიწგანი კი განზე დგას და ოპერატიულ ხელმძღვანელობასა და დახმარებას არ უწევს ამ კოლმეურნეობას.

ქ. ხარებავა.
ხ. ხარებავა.

გ. კალმახელიძე

ჭიათურის ბოლშევიკები მარგანეცისათვის ბრძოლაში

საქ. კ. პ. (ბ) X ყრილობაზე ამხ. ლ. ბერიამ ჭიათურის პარტიულ ორგანიზაციებს მარგანეცის გეგმის შესრულებისათვის შემდეგი საბრძოლო დავალება მისცა: „ჭიათურის მარგანეცის მაღაროთა ბოლშევიკები, ინჟინერ-ტექნიკოსთა პერსონალი, სტახანოველები და ყველა მუშა მოიმოქმედებენ ყოველივეს, რათა მიმდინარე წლის გეგმა არა მარტო შესრულდეს, არამედ გადაჭარბებითაც შესრულდეს".

1937 წლის პირველი 4 თვის სახელმწიფო გეგმის შესრულებაში ჭიათურის მარგანეცის მრეწველობა ჩამორჩენილია. ეს გამოწვეული იყო იმით, რომ მარგანეცის მრეწველობაში ხალხის მოსისხლე მტრები რამდენიმე წლის განმავლობაში ეწეოდნენ მავნებლურ - ჯაშუშურ-დივერსიულ მუშაობას.

ჭიათურის მარგანეცის მაღაროებს ათეული წლების განმავლობაში მტაცებლურ ექსპლოატაციას უწევდნენ გერმანიის, საფრანგეთის, ინგლისისა და ამერიკის კაპიტალისტები. 1928 წლიდან კი, მარგანტრესტის ჩამოყალიბებისთანავე გაძეებული კაპიტალისტური ფირმები და მათი წარმომადგენლები — გერმანიიდან გარდტი, საფრანგეთიდან ლიუ-პანასიე და სხვები შეუდგნენ მარგანეცის მრეწველობაში ჯაშუშურ-დივერსიულ-მავნებლურ მუშაობას.

გაძევებული ფირმების დაქირავებული ჯაშუში იყო მშრომელი ხალხის უბოროტესი მტერი, კონტრრევოლუციონერ-ტროცკისტი, მარგანტრესტის ყოფილი მმართველი — კარპე მოდებაძე, რომელმაც თავის ირგვლივ შემოიკრიბა მავნებელთა ბრბო.

ამ საზიზღართა ხროვის მავნებლობა გამოიხატება შემდეგში: მთელ რიგ მაღაროებში საზიდი და მთავარი შტრეკები 5-6 მეტრის სიგანის ნაცვლად გაჰყავდათ 3-4 მეტრის სიგანით. ეს შეუძლებელს ხდიდა მარგანეცის მექანიზებულ გამოზიდვას, ხშირად ინგრეოდა შტრეკები, იღუპებოდა სამაგრი მასალა მიწაში იმარხებოდა ძვირფასი მექანიზმები, ხშირი ჩამონგრევა იწვევდა ადამიანთა მსხვერპლს და წყობიდან გამოდიოდა სამუშაოები.

მავნებლები მიწის წიაღში დიდი ჩაოდენობით სტოვებდნენ მადახს, შლიდნენ მარგანეცის მრეწველობის მექანიზაციის გეგმას; საუკეთესო მექანიზმები, სატვირთა და საყელავი მანქანები, ჯალამბრები და ბურღები უმიქმედოდ ეყარა; ტექნიკური უშიშროების დაცვას სრულიად არ აქცევდნენ ყურადღებას, რის შედეგად ხშირად ხდებოდა ავარიები და აფეთქებები.

შემოღებულ იქნა მარგანეცის მრეწველობის სამუშაოთა მავნებლური კონცენტრაცია, რის შედეგად შეჩერდა სამუშაო ფრონტი, დასცეს მარგანეცის გამოღება და სერიოზულ საფრთხეში ჩაყენეს მარგანეცის გეგმის შესრულება 1937-ეს წლისათვის.

მავნებლები „მადნის გამოლეკის" საბაბით განზრახ ხურავდნენ მარგანეცის მდიდარ საბადოებს. ამ გზით მათ წყობიდან გამოიყვანეს 31 და 1 მაღარო, თხილისწყლის უბანი და სხვ.

მავნებლების მუშაობა ამითაც არ ამოიწურებოდა. ისინი აუარესებდნენ მადნის ხარისხს საექსპორტო მაღალხარისხოვან მადანში დაბალი ხარისხის მადნის არევით, უარჰყოფდნენ გამამდიდრებელი ქარხნების მშენებლობას, № 18 ქარხანაში უმალესი ხარისხის მარგანეცის — პეროქსიდის გამოსავალი ნაცვლად 60-სა დაიყვანეს 30 პროცენტამდე.

ხალხის მტრებმა დიდი ზიანი მიაყენეს აგრეთვე სტახანოვური მოძრაობის განვითარებას. სტახანოველებს საშუალებას არ აძლევდნენ გადაჭარბებით შეესრულებინათ გეგმები. ამით ჰქმნიდნენ უკმაყოფილებას სტახანოველებში, სდევნიდნენ და დასცინოდნენ ახალგაზრდა საბჭოთა სპეციალისტებს. მავნებლებმა დიდი ზიანი მოგვაყენეს აგრეთვე მუშათა ბინების მშენებლობის დარგში.

ამგვარად, მავნებლები ცდილობდნენ ჭიათურის მარგანეცის მრეწველობის დანგრევას, მარგანეცის საბადოების გადაცვლას ფაშისტური ქვეყნებისათვის.

მავნებლობის შედეგთა სასწრაფო ლიკვიდაციისა და მარგანეცის გეგმის შესრულებაში ჩამორჩენის მოსპობის მიზნით საქ. კ.პ. (ბ) მეათე ყრილობამ დაგვავალა: „ჭიათურის პარტიულმა ორგანიზაციამ და მარგანეცის ტრესტის მუშაკთა, ჭიათურის მაღაროების სტახანოველთა და ინჟინერ-ტექნიკოს მუშაკთა მთელმა კოლექტივმა უნდა აღმოფხვრან ჩამორჩენა, არსებული ამ უკანასკნელი 4 თვის განმავლობაში და უზრუნველჰყონ მარგანეცის სასაქონლო პროდუქციის ამოღების სახელმწიფო გეგმის მთლიანად და გადაჭარბებით შესრულება 1.650 ათასი ტონის რაოდენობით, აქედან — არანაკლებ მილიონი ტონა მაღალხარისხოვანი გარეცხილი მადნისა".

ჭიათურის პარტიულმა ორგანიზაციებმა სათანადოდ შეითვისეს საკ. კ.პ. (ბ) ც. კ-ის თებერვალ-მარტის პლენუმის გადაწყვეტილებები და მთელი შინაარსი დიდი ბელადის, ამხანაგ სტალინის მითითებათა საფუძველზე გაბედულად დაეაწინაურეთ თავდადებულად მომუშავე ახალგაზრდა კადრები. ესენი არიან: ბერიას სახელობის ქარხანა-მაღაროს დირექტორი ამხ. კ. მუმლაძე, ამავე მაღაროს თანაგარი ინჟინერი სერგო ჯღამაძე, ლენინის სახელობის მაღაროს დირექტორი, ორდენოსანი კომკავშირელი ამხ. ვასილ გეწაძე, ამავე მაღაროს ტექნიკური ხელმძღვანელი ამხ. ს. კახნიაშვილი. მარგანეცის თანაგარი ინჟინერი სერგო ჯღამაძე, ლენინის სახელობის მაღაროს დირექტორი, ორდენოსანი კომკავშირელი ამხ. ვასილ გეწაძე, ამავე მაღაროს ტექნიკური ხელმძღვანელი ამხ. ს. კახნიაშვილი. მარგანეცის საწარმოთა პარტკომების მდივნებად წამოყენებულ იქნენ ახალი ძალები — ბერიას სახელობის მაღაროში — ამხ. აქ. გოცაძე, კაგანოვიჩის სახელობისაში ამხ. გ. ბიწაძე, ლენინის სახელობისაში— შ. ცეროცვაძე, დიმიტროვის სახელობისაში — გრიგოლ ბიწაძე.

ჩვენი პირველი სტახანოველი, ორდენოსანი ვასილ სამხარაძე დაწინაურებულია უბნის გამგედ, სტახანოველი ნიკიფორე ლაბაძე — ქარხმაღარკომის თავმჯდომარედ, კომკავშირელი ინჟინერი თამარ ლაბაძე — ქარხნის გამგედ, სტახანოველი გიგა მაჭავარიანი — სტალინის სახელობის ქარხნების საჰაერო გზის უფროსად, ინჟინერი კ. ჯინჭველაშვილი — მთავარი ინჟინრის მოადგილედ, ინჟინერი კაპიტონ სახელიძე — ორჯონიკიძის სახელობის მაღაროს მთავარი ინჟინრად, მექანიკოსი ბიკენტი კობახიძე — ბერიას სახელობის ქარხნის გამგედ, ი. კაკაბაძე — ვოროშილოვის სახელობის ქარხნის გამგედ და ა. შ.

ამასთან ერთად მარგანეცის მრეწველობა შევსებულ იქნა 25 ახალგაზრდა სპეციალისტით. ეს ახალი კადრები მთელი მონდომებითა და დაინტერესებით მუშაობენ და მუშაობისა და ხელმძღვანელობის კარგ ნიმუშებს იძლევიან.

გუყვანან უბნის მოწინავე გამგეები, რომლებიც გეგმებს გადაჭარბებით ასრულებენ. მაგალითად, სტალინის სახელობის მაღაროს მეორე უბნის გამგე ორდენოსანი ვასილ სამხარაძე გეგმას დიდი გადაჭარბებით ასრულებს. დიმიტროვის სახელობის მაღაროს უბნის გამგემ ამხ. კვიტაშვილმა ივლისის გეგმა 125 პროცენტით შეასრულა, კაგანოვიჩის სახელობის მაღაროების უბნის გამგემ ლ. ღუღუნაშვილმა — 147 პროცენტით.

მოწინავე სტახანოველებმა: კ. ხუტუნიშვილმა, ყველაშვილმა (კაგანოვიჩის სახელ. მაღარო), დ. ქამუშაძემ, კ. ღვალაძემ (დიმიტროვის სახელ. მაღარო), გ. მეცხოვრიშვილმა, მ. დეკანიძემ, ი. გველესიანმა (სტალინის სახელ. მაღარო), ბ. კუპატაძემ, დ. ბერიძემ, ვ. მოდებაძემ (ბერიას სახელ. მაღარო) და სხვებმა თავიანთი წლიური გეგმა 6-7 თვეში გადაჭარბებით შეასრულეს.

ჭიათურის მარგანეცის მრეწველობას დღითიდღე ემატებიან ახალი სტახანოველები, რომლებიც შრომის ნაყოფიერების მაღალ მაჩვენებლებს იძლევიან.

მარგანეცის მრეწველობა ჩაბმულია სოციალისტურ შეჯიბრებაში ტყიბულისა და ტყვარჩელის ქვანახშირის მაღაროებთან. თვით მარგანეცის მაღაროებსა, უბნებსა და ცვლებს შორის კი სოციალისტურ შეჯიბრებაში ჩაბმულია 3.024 მუშა, აქედან პირველი კლასის 48 ოსტატი, 1101 სტახანოველი და 968 დამკვრელი.

დიდად ამაღლდა კომუნისტთა, კომკავშირელთა და თანამგრძნობთა საწარმოო და პოლიტიკური აქტივობა. დღეს მარგანეცის მრეწველობაში ვგყავს 270 კომუნისტი სტახანოველი და დამკვრელი, 236 კომკავშირელი და 60 თანამგრძნობი.

მარგანეცის მრეწველობის მესამე კვარტალის უკანასკნელი ორი თვის — ივლის-აგვისტოს გეგმა, რომელიც ითვალისწინებდა წლის პირველი ნახევრის დანაკლისის დაფარვას, შესრულებულია 100,3 პროცენტით, — 308.566 ტონის ნაცვლად დამზადებულია 309.574 ტონა მარგანეცი. აგვისტოს გეგმა შესრულებულია 105,5 პროცენტით, — 151.300 ტონის ნაცვლად დამზადებულია 159,703. ეს აღმავლობა იმის მაჩვენებელია, რომ სერიოზული მუშაობა სწარმოებს მავნებელთა მიერ მოყენებული ზიანის გამოსასწორებლად, მათი ნაბოლარების გასანადგურებლად.

მავნებლების გამომეღავნებისა და მათი განდევნის შემდეგ დიდად გაიზარდა როგორც მარგანეცის გამოღების, ისე სასაქონლო პროდუქციის დამზადების ყოველდღიური გეგმის შესრულება. მაგალითად

ბათუმის კულტურისა და დასვენების პარკში.
ფოტოტიუდი დავიდოვისა („სოიუზფოტოს“ საქ. განყ.).

„ქართული პოეზიის ანთოლოგია“

ა. მ. გორკის ინიციატივით, 1934 წელს გულმოდგინედ შეუდგნენ მასალების მომზადებას „ქართული პოეზიის ანთოლოგიისათვის“ — უძველესი დროიდან ჩვენს დრომდე“, რის გამოცემაც მას განზრახული ჰქონდა რუსულ ენაზე.

დღემდე თარგმნილია სიტყვასიტყვით 15.000 სტრიქონი და ანოემბრამდე უნდა ითარგმნოს კიდევ 3.000 სტრიქონი.

„ანთოლოგიის“ ერთტომეულში შევა ძველი ქართული პოეზიის ნიმუშები, დაწყებული მე-10 საუკუნის ქართველ პოეტ მიქელ მოდრეკილით, მე-11-12 საუკ. შავთელი, მე-12 საუკუნის — ჩახრუხაძე, ნაწყვეტები „ვეფხის-ტყაოსნისა“, თეიმურაზ პირველის ნაწარმოებთა, ვახტანგ მეექვსის, დ. გურამიშვილის, ბესიკისა და სხვ., მე-19 საუკუნის პოეტების ა. ჭავჭავაძის, გრიგოლ და ვახტანგ ორბელიანების, ნ. ბარათაშვილის, ი. ჭავჭავაძის, ა. წერეთლისა და სხვ., აგრეთვე თანამედროვე საბჭოთა პოეტების ა. აბაშელის, ს. შანშიაშვილის, ი. გრიშაშვილის, საქართველოს სახალხო პოეტის გალაქტიონ ტაბიძის, გ. ქუჩიშვილის, ს. ჩიქოვანის, ვ. გაფრინდაშვილის, ა. მაშაშვილისა და სხვ.

წიგნში სპეციალური ადგილი დაეთმობა ქართულ ფოლკლორს, დაწყებული შორეული წარსულიდან ჩვენს დრომდე. მრავალრიცხოვან ხალხურ ლექსებს შორის მსოფლიო პროლეტარიატის დიდი ბელადების ლენინისა და სტალინის შესახებ „ანთოლოგიისათვის“ შერჩეული იქნება ხალხური შემოქმედების საუკეთესო ნიმუშები.

ქართული ლიტერატურისა და მეცნიერების მთელი რიგი თვალსაჩინო წარმომადგენლები სწერენ წიგნის წინასიტყვაობებს. ამრიგად, წინასიტყვაობას მე-5 საუკუნიდან მე-17 საუკუნის ეპოქამდე ჩათვლით სწერს პროფ. კ. კეკელიძე, მე-18 საუკუნიდან და მე-19 საუკუნისას — პროფ. მ. ზანდუკელი. მე-20 საუკუნისას საქართველოში საბჭოთა ხელისუფლების დამყარებამდე და შემდეგ — შ. რადიანი და ბ. ჟღენტი. ფოლკლორის განყოფილების წინასიტყვაობას ამზადებს პროფ. ვ. კოტეტიშვილი.

ერთტომეული გამოვა ა. დუდუჩავას რედაქციით წლის დამლევს, გამოსცემს სახ. ლიტ. გამომცემლობა.

ანთოლოგიის მასალებზე მუშაობენ რუსი პოეტები ტიხონოვი, ანტოკოლსკი, როჟდესტვენსკი, სპასკი და სხვ.

თარგმნს საბოლოო რედაქციას გაუკეთებს რუსთაველის სახელობის ინსტიტუტი, რომელსაც უახლოეს დღეებში განსახილველად გადაეცემა თარგმანის ნიმუშები.

წიგნი საუკეთესო ქაღალდზე იქნება დაბეჭდილი. (საქდესი).

ილია ჭავჭავაძის სახელობის ობელისკის გახსნა წიწამურში

ქართველი ხალხის დიდი პოეტის ილია ჭავჭავაძის ვერაგული მკვლელობის 30 წლის თავზე, 12 სექტემბერს, დღის 3 საათზე, მკვლელობის ადგილზე, წიწამურში, მოხდება ობელისკის საზეიმო გახსნა.

ობელისკის გახსნაზე სიტყვებით გამოვლენ: მუშათა ორგანიზაციების, საგურამო - წიწამურის კოლმეურნე გლეხების, მწერალთა კავშირის, სახ. უნივერსიტეტის და სხვა ორგანიზაციების წარმომადგენლები.

გასასვლელი საბჭოთა ქუჩაზე

სადგ. თბილისი - ნავთლუღის სარკინიგზო ლიანდაგის გადაკვეთილობის ადგილზე (ლენინის რაიონი) შენდება ახალი გასასვლელი (ხიდი). მშენებლობა ხდება სექციობით, მატარებელთა მიმოსვლის შეუწყვეტლივ. პირველი ორი სექცია უკვე დამთავრებულია. მათზე გაშვებულია მატარებლები. ორი დანარჩენი სექციის მშენებლობა დამთავრდება არაუგვიანეს ნოემბრისა.

ახალი გასასვლელის მშენებლობა უდიდესი ღონისძიებაა ლენინის რაიონის კეთილმოწყობისათვის. ძველი, ვიწრომალიანი ხიდი აქ ჩიუდადა და აფერხებდა ტრანსპორტის მოძრაობას. გასასვლელთან დიდი მოძრაობის საათებში ხშირად იმდენი ავტომობილი, ქვეითად მიმავალნი, და ეტლი იყრიდა თავს, რომ გავლა არ შეიძლებოდა. ქუჩის სივიწროვე ორი ლიანდაგის გაყვანის საშუალებას არ იძლეოდა. დიდი ნიაღვარი რეცხავდა რელსებს, სთხრიდა ფენილს და მოძრაობა ლენინის რაიონსა და ცენტრალურ ნაწილს შორის ხანდახან რამდენიმე დღით სწყდებოდა.

ხიდქვეშ გაიყვანენ ტრამვაის ორ ლიანდაგს, გაკეთებული იქნება გასასვლელი ავტომობილთათვის, ტროტუარები ქვეითთათვის და სხვ. გზა უზრუნველჰყოფს მთლიანად ყველა სახის ტრანსპორტის შეუფერხებელ მოძრაობას.

(საქდესი).

თეთნულდის ეკრანზე

(საკ. კორესპონდენტისაგან)

ა.-წ. აგვისტოს ზემო-სვანეთის პირველ ალპინიადაში თეთნულდის მწვერვალზე მონაწილეობას ღებულობდა სახკინმრეწვის კინოოპერატორთა ბრიგადა ლისიცინის და შიოშვილის შემადგენლობით.

ოპერატორებმა კინოფირზე გადაიღეს ალპინიადის დაწყება-დამთავრება, მისი ორგანიზაციის დეტალები და მწვერვალზე ასვლა.

4.200 მეტრის სიმაღლეზე გადაღებულ იქნა სვანების ვარჯიშობა თოვლ-ყინულიან ფერდობზე, როცა მთამსვლელები თეთნულდის საიერიშოდ ემზადებოდნენ. მიუხედავად დიდი ქარბუქისა და თოვლის კოლიანტელისა, ოპერატორებმა მაინც შესძლეს თეთნულდის წვერზე მოწყობილი ზეიმის და სტალინის ბიუსტისა და ლავრენტი ბერიას პორტრეტის ატანის მომენტების გადაღება.

თეთნულდზე ასვლის კინო-ნარკვევის ნეგატივები უკვე მიღებულია თბილისში. ამჟამად სწარმოებს მათი გამოჩინება, რის შემდეგ ავტორი - ოპერატორი ლისიცინი შეუდგება მონტაჟს. ფილმს უახლოეს ხანში უჩვენებენ საქართველოს და საბჭოთა კავშირის კინო-ქრონიკის თეატრებში.

გვირაბთა მოპირკეთების ახალი საშუალება

ნაგებობათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის მეცნიერმუშაკმა ინჟ. სლოვინსკიმ აღმოაჩინა და დამუშავა გვირაბთა მოპირკეთების ახალი საშუალება. გვირაბთა მშენებლობაში ამ საშუალების გამოყენებით ჩვენი სახალხო მეურნეობა მილიონობით სარგებლობას მიიღებს.

ინჟ. სლოვინსკის ეს ახალი მეთოდი გვირაბების მოპირკეთებისა განხილული და მოწონებულია ჰიდროენერგო მშენებლობის მთავარი სამმართველოს მიერ. გადადებულია 190.000 მანეთი სლოვინსკის მეთოდით საცდელი გვირაბის მოსაპირკეთებლად. ეს გვირაბი გაჰყავთ ხრამჰესის მშენებლობაზე.

საცდელი სამუშაოების ხელმძღვანელად დანიშნულია გამოგონების ავტორი.

რუსთაველის თეატრის დებრუნება

ლენინის ორდენოსანმა რუსთაველის თეატრმა უკვე დაამთავრა კოლასტრში ახალი სეზონისათვის რეპერტუარის მოსამზადებელი მუშაობა.

12 სექტემბერს თეატრის მთელი კოლექტივი ბრუნდება თბილისში.

სეზონი გაიხსნება 1 ოქტომბერს უ. შექსპირის „ოტელოთი“.

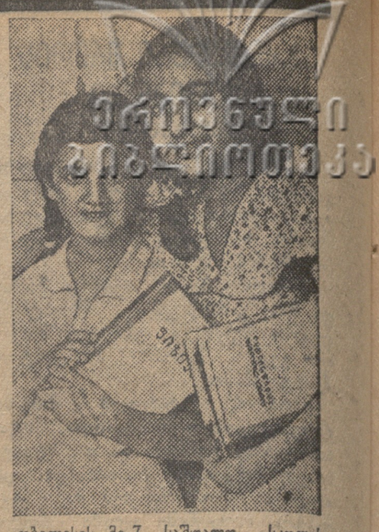

ეროვნული ბიბლიოთეკა

თბილისის მე-7 საშუალო სკოლის ფრიადოსანი მოწაფეები (მარცხნიდან მარჯვნივ): კლარა ქავეარაძე (მე-7 კლასი) და ქეთევან ბათმანაშვილი (მე-9 კლასი) ახალი სახელმძღვანელოებით.

გეოგრაფიულ საზოგადოებაში

11 სექტემბერს, საღ. 7 საათზე, საქართველოს გეოგრაფიული საზოგადოების დარბაზში (კეცხოველის ქ. 11) შესდგება ეკონომიური გეოგრაფიის განყოფილების წევრთა საჯარო სხდომა, რომელზედაც მოსმენილ იქნება ამხ. მ. კვირიკაძის საანგარიშო მოხსენება.

მწერალთა კავშირში

11 სექტემბერს, საღამოს 8 საათზე, მწერალთა კავშირში შესდგება ახალგაზრდა მწერლების საქალაქო შეკრება. დღის წესრიგში დგას ფრიად მნიშვნელოვანი საკითხები.

ახალგაზრდა მწერლებს დასწრება საჯაღდებულოა.

პარტკალენდარი

ლ. კეცხოველის სახ. პროპაგანდისტისა და აგიტატორის სახლში

11 სექტემბერს.

საკ. კ. პ. (ბ) ისტორიის კაბინეტი — ლექცია: საქართველოს ბოლშევიკების ბრძოლა კონტრრევოლუციური ნაციონალუკლონისტების წინააღმდეგ. რუსულ და ქართულ ენებზე. კონსულტანტები: ამხ. პ. გოგუა, ამხ. არონიძე.
დასაწყ. საღ. 8 საათზე.

პროპაგანდის კაბინეტი — კონსულტაცია თემაზე: უცხოეთის სახელმწიფოთა და მათი აგენტების — ტროცკისტ-ბუხარინელ ფაშისტ მზვერავთა დივერსიული ჯაშუშური მუშაობის მეთოდები. რუსულ და ქართულ ენებზე.
დასაწყ. საღ. 8 საათზე.

ალკკ კაბინეტი — კონსულტაცია თემაზე: ბოლშევიკების პარტია სოციალისტური საზოგადოების მშენებლობის დამთავრებისა და ახალი კონსტიტუციის გატარებისათვის ბრძოლაში (1935-1937 წ. წ.).
დასაწყ. საღ. 8 საათზე.

○

საქ. კ. პ. (ბ) თბილისის ორგანიზაციის კიროვის რაიკომის პარტკაბინეტი იუწყება, რომ 11 სექტემბერს, საღ. 7 საათზე, რაიკომის პარტკაბინეტის შენობაში შესდგება ჯგუფური კონსულტაცია რუსულ ენაზე საკ. კ. პ. (ბ) ისტორიის პროპაგანდისტებისათვის. თემა: „შტუტჰარდტის კონგრესი“.

პასუხისმგებელი რედაქტორი
ე. ბედია.

სტალინის სახელობის რაიგანათლების განყოფილებამ
გახსნა საექსტერნო კურსები
არასრული და სრული საშუალო სკოლის ატესტატის მისაღებად
(ქართული და რუსული სექტორებით)
აქვე გაიხსნა ყველა უმაღლეს სასწავლებლისათვის მოსამზადებელი კურსები. განცხადებებისა და ცნობების მიღება: პლეხანოვის პროსპ. № 40, მე-47 სკოლა, საღამოს 6 ს. 10 ს.
17360 სტალინის სახელობის რაიგანათლების განყოფილება.

მშრომელთა წერილები

როდესაც გამგე უდარდელია...

კავშირგაბმულობის წაღვერის განყოფილება ცუდად მუშაობს. აქ ჟურნალ-გაზეთების, დეპეშების და წერილების დროულად ჩაბარებას არავითარი ყურადღება არ ექცევა.

ფაქტები: ელვა დეპეშა № 6401 მოქ. აჯიაშვილის სახელზე, რომელიც წაღვერის ფოსტამ თბილისიდან 2 აგვისტოს მიიღო, აჯიაშვილს მხოლოდ 4 აგვისტოს ჩაბარდა.

ასევე ითქმის წერილებზედაც. მაგალითად, სასწრაფო წერილები №291, 294, 197 და 227 მოქ. გელაშვილის, გვიმრაძის, სატყეოს დირექტორის და სხვათა სახელზე, მიღებული 31 ივლისს, აგრეთვე ჩაბარეს 4 აგვისტოს.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ბორჯომის ადგილობრივი გაზეთის „ბოლშევიკური ტემპით“ 5 და 6 ივლისის ნომრები—326 ცალი, რომელიც ბაკურიანის ნაცვლად შეცდომით მიიღო წაღვერის ფოსტამ, ისე გაანაიავეს, რომ ძნელია მივაგნოთ მის გზა-კვალს, რაზედაც ხელისმომწერნი სამართლიან უკმაყოფილებას გამოსთქვამენ.

როცა ამ აღმაშფოთებელ ფაქტებზე შეეკითხებიან წაღვერის ფოსტის გამგე ჩილოჩავას, იგი რიხიანად აცხადებს: „მე რა შუაში ვარ, დამტარებლის ბრალიაო“.

ასეთი უპასუხისმგებლობისათვის ჩილოჩავას სასტიკი პასუხი უნდა მოეთხოვოს.

ი. ფატარიძე.

„მეგეხის“ ხელოვნებათა მუზეუმში

მესამე ხუთწლედის გეგმის დანასახების მიხედვით, ტფილისში უნდა ააგონ ვრცელი შენობა საქართველოს ხელოვნებათა მუზეუმის „მეტეხისათვის“. ამ გეგმის შესაბამისად სწარმოებს მუზეუმის მუშაობა. გაწეულია უდიდესი მუშაობა მუზეუმის მრავალრიცხოვანი კოლექციის, ცალკეული ექსპონატების და სხვა ინვენტარის კლასიფიკაციისა და ინვენტარიზაციისათვის.

მუზეუმის მუშაკთა ნაწილი სწავლობს ძველი ქართული არქიტექტურის კედლის მხატვრობის ძეგლებს ზარზმაში, ჭულეში, ლიხნში, ხობში, მარტვილში და სხვ.

სექტემბერში დიდი მუშაობა ჩატარდება ძველი ქართული სამოქალაქო არქიტექტურის ძეგლთა შესასწავლად. პირველ რიგში შესწავლილი იქნება გორის ციხე და სხვა სიძველენი გორსა და მის რაიონებში.

მუზეუმი შეუდგა მე-19 საუკუნის დამლევისა და მე-20 საუკუნის დამდეგის მხატვართა ნაწარმოების შეგროვებას: მრევლიშვილის, თოფაძის, მაისურაძის, გველესიანის, ბილანიშვილის, ტატიშვილის, გურამიშვილის, კლდიაშვილის, გრაფიკოს გოგიაშვილის, რომელმაც მოგვცა მრავალი ნახატი 1905 წლის ბურჟუაზიულ - დემოკრატიული რევოლუციის თემაზე და სხვ.

(საქდესი).

თბილისის მე-105 ქართთა სკოლა.
სურათზე: ქართი მასწავლებელი ამხ. კოლოს შაოლეკი ესაუბრება მოწაფეებს სტალინურ კონსტიტუციაზე.
ფოტო ბუდეშტსკისა („სოიუზფოტოს“ საქ. განყ.).

რაგომ მომხსნეს სამუშაოდან?

საფინანსო კურსების დამთავრების შემდეგ ვმუშაობდი კიროვის რაიონის ფინგანში ფინინსპექტორის თანაშემწედ. ჩემს მოვალეობას ვასრულებდი კეთილსინდისიერად, მაგრამ თავიდანვე ათვალწუნებული ვყავდი რაიფინგანის ყოფილ გამგეს ჭანკვეტაძეს და მის დამქაშს, გადაგვარებულ მექრთამე ფინინსპექტორს ჯიქიძეს, რომლებიც სდევნიდნენ აპარატიდან ახალგაზრდა კადრებს და უმიზეზოდ ხსნიდნენ სამუშაოდან.

ასეთივე ბედი მეწია მეც. სავსებით უმიზეზოდ მომხსნეს სამუშაოდან 1936 წლის აპრილში. საქ. ფინანსთა სახ. კომისარმა ამხ. ს. ხოშტარიამ, რომელსაც საჩივრით მივმართე, აღმადგინა სამუშაოზე, როგორც უმიზეზოდ მოხსნილი, მაგრამ ეს ვაუბატონები მაინც თავისას არ იშლიდნენ და საქმე ისე მომიწყეს, რომ იმავე წლის ნოემბერში ხელმეორედ მომხსნეს სამუშაოდან.

9 თვე სრულდება მას შემდეგ, რაც ეს საქმე კიროვის რაიონის სახ. სასამართლოში ირჩევა, მაგრამ შედეგი ჯერჯერობით არა სჩანს. ნუთუ 9 თვის განმავლობაში არ შეიძლებოდა ამ საქმის გარჩევა?

რა ჯარის ეს, თუ არა საქმისადმი უსულგულო-ბიუროკრატიული დამოკიდებულება?

მოვითხოვ საქმის სასწრაფოდ გარჩევას და ჩემს, როგორც უდანაშაულოდ მოხსნილის, აღდგენას უფლებებში.

ივ. აბესაძე.

ლიპარტიანის ბნელი ზრახვები

ქუთაისის ინვალიდთა არტელ „ბრძოლის“ გამგეობაში დიდხანს თარეშობდა გივი ლიპარტიანი. ეს ის ლიპარტიანია, რომელიც წინათ თვალთმაქცური მოქმედებით შემძვრალი იყო წითელ პარტიზანთა საზოგადოებაში, საიდანაც გაძევებულ იქნა, როგორც აფერისტი.

გ. ლიპარტიანმა არტელ „ბრძოლის“ გამგეობაში მუშაობის დროს 15.000 მანეთი გაანიავა და შემდეგ სადღაც გაქრა. მისი მონახვა ძალიან ძნელი გახდა. ქუთაისის პროკურატურაში დემეტრაშვილი განზრახ აჭიანურებდა აფერისტ ლიპარტიანის დაპატიმრებას, რადგანაც მჭიდროდ იყო მასთან დაკავშირებული.

აღსანიშნავია ისიც, რომ ლიპარტიანის აღმოჩენა და მის მიმართ სასტიკი ზომების მიღება თავის დროზე დაეევალა ქუთაისის სისხლის სამართლის სამმებრო მილიციას, მაგრამ მილიციის მუშაკებს ამისათვის თავი არ შეუწუხებიათ.

საჭიროა საქ. რესპუბლიკის პროკურატურამ მიიღოს სათანადო ზომები ლიპარტიანის პასუხისგებაში მისაცემად.

ჯ. ძე.

ვალ. გაგუნია

მეგზროს ოთხი რადიუსი

ყოველდღე, ყოველ საათებით იზრდება სოციალიზმის დედაქალაქი—მოსკოვი. იგი 4 მილიონ მცხოვრებს ითვლის. მოსახლეობის ზრდასთან ერთად ყოველდღე იზრდება საქალაქო ტრანსპორტი. ტროლეიბუსები, ავტობუსები, ტაქსები, ტრამვაი ვერ აკმაყოფილებდა მზარდი მოსკოვის მოთხოვნებს.

სწორედ ამიტომ იყო, რომ მოსკოვის ბოლშევიკებმა გმირული მუშაობით ორი წლის წინათ ექსპლოატაციაში გაუშვეს შესანიშნავი არქიტექტურული ნაგებობა—მოსკოვის მეტროპოლიტენი, მოფლიოში საუკეთესო მიწისქვეშა მატარებელი. მოსკოვის მეტროს ულამაზესი, არქიტექტურულად გაფორმებული სადგურები, შუდამ ოქროსფრად მოლვლილი თაღები, მარმარილოთი მოპირკეთებული კედლები, ულამაზესი მხატვრული ჩუქურთმები უდიდეს შთაბეჭდილებას ახდენს ადამიანზე.

მეტროს კიევის სადგური, რომელიც ყველა სადგურთა შორის ულამაზესია, აშენებულია დიდი სულტპტურული ხელოვნებითა და მაღალი ოსტატობით. კიროვისა და ძერჟინსკის სადგურებიც არა ნაკლებ შთაბეჭდილებას სტოვებენ.

ასი ათასობით და ძალიონობით მოსკოველი მგზავრი ფრთხილად მიჰყავს ულამაზეს ესკალატორებს მიწის ქვეშა ბაქნისაკენ, სადაც ყოველ ორ-სამ წუთში უდიდესი სისწრაფით შემოიჭრება მეტროს კომფორტული ვაგონების შემადგენლობა, რომელიც 22 კილომეტრის მანძილს 12-14 წუთში გარბის. შესანიშნავი წესრიგი, სისუფთავე და სიჩუმე სუფევს მეტროში, მგზავრები უდიდესი წესრიგით მოძრაობენ, ფრთხილად ეკიდებიან მეტროს ყველა ნაგებობას.

მაგრამ... ყველაფერი ეს დიდ მოსკოვისათვის პატარა აღმოჩნდა. მიუხედავად იმისა, რომ მოსკოვის საქალაქო ტრანსპორტს შეემატა ახალი ტიპის ტროლეიბუსები და ავტობუსები, „M—1“ მსუბუქი ტაქსები და ავტო-მანქანები, ტრამვაის ახალი ვაგონები და მიმოსვლის სხვა მრავალნაირი საშუალებანი, ეს მაინც არ არის საკმარისი მოსკოვის 4 მილიონი მშრომელისათვის. ტრანსპორტზე დიდი მოთხოვნილების გამო და მომავალში ამ მოთხოვნილების კიდევ უფრო გაზრდასთან დაკავშირებთან, მოსკოვის ბოლშევიკების გადაწყვეტილებით მეტროს პირველი რიგის მშენებლობის დამთავრებასთან ერთად დაიწყო მეორე რიგის მშენებლობაც, ოღონ საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-ის და სსრ კავშირის სახკომსაბჭოს გადაწყვეტილებით 1937 წლის მესამე კვარტალიდან დაიწყება მესამე რიგის მშენებლობა.

თვითეული რიგის მშენებლობას ექნება

რი რადიუსი. ამჟამად მოსკოვის მიწის საუკუნოვან ფენებს გმირულად ებრძვიან სტახანოველი მხგრეველები, შემდეგ ელებლები, მომპირკეთებლები, ქვისმოლელები, ისინი შესანიშნავი წესრიგითა და უდიდესი სისწრაფით იმორჩილებენ მიწის ქვედა ფენებს მშრომელთა მომსახურებისათვის.

მეორე რიგის საშუშაოებიდან—პოკროვსკისა და გორკის რადიუსების სააღმშენებლო ადგილებიდან ყოველდღიურად მეტროს მშენებლებს ამოაქვთ უკანასკნელი ნაგავი, ქვის ნატეხები, ჰაჭარავენ წითლად ამღვრეულ წყალს. სამგიერად მოსკოვის მიწის გამოლრღნილ გულს მარმარილო და უკანგავი ფოლადი ჰფარავს. გვირაბში სოკოებივით მრავლდებიან ჩუქურთმიანი სვეტები, მოვარაყებული თაღები, ლამაზი ფარები, იგება ლიანდაგი, რომელზედაც საცა არის შესდგებიან მეტროს ვაგონები.

მეტროს მშენებლებმა ძირითადად უკვე დაამთავრეს მეორე რიგის ტრასის გაყვანა და საეჭსპლოატაციოდ გადასცეს კიდეც პირველი უბანი კიევის ვაგზლამდე. ახლო ხანში დამთავრდება მეტროს მეორე რიგის ყველა სამუშაო.

პოკროვსკისა და გორკის რადიუსების სიგრძე 24,2 კილომეტრს უდრის. აქედან გვირაბი უკვე მზადაა 20 კილომეტრ მანძილზე. აქ ჩაწყობილია 180 ათასი ტონა ტიუბინგი. ამის პარალელურად მიმდინარეობს სამონტაჟო სამუშაოები და ნაგებობათა მორთვა-გამშვენიერება, კედლების მარმარილოთი მოპირკეთება, გვირაბის ჭერის მოხატვა.

კურსკის ვაგზალში დახრილ შესასვლელთან იდგმება და ამ დღეებში დამთავრდება უზარმაზარი ესკალატორის მოწყობა. კურსკის ვაგზლიდან რევოლუციის მოედნამდე გვირაბის გაყვანა უკვე დამთავრებულია.

რევოლუციის მოედნიდან გვირაბი მიიმართება ექსპლოატაციაში მყოფ არბატის ვაგზლისაკენ. შეიძლება ითქვას, ხაზი კურსკისა და კიევის ვაგზლებს შორის უკვე მზად არის და სულ მალე დაიწყება მისი ექსპლოატაცია.

ამგვარად, კურსკის ვაგზლიდან სოკოლის უბნამდე მეტროს მატარებელი გაივლის რევოლუციის, სვერდლოვის, მაიაკოვსკის, ბელორუსიის, დინამოს სტადიონის, აეროპორტის სადგურებს და შეეი სოკოლის უბანში. სულ ამ ხაზზე 7 სადგურია.

ამჟამად გაცხოველებულია მუშაობა მიმდინარეობს აეროპორტისა და სოკოლის სადგურების მორთვა-გალამაზებაზე. აეროპორტის ვაგზალს ამკრკეთებენ თეთრი და ვარდისფერი მარმარილოთი. სრულიად ახალი დაიდგა ეწყობა ავრეთვე მაიაკოვსკის ვაგზალი. აქ კედლების მოპირკეთება მოხდება მარმარილოთი და უკანგავი ფოლადით, რაც განსაკუთრებით გაამშვენიერებს მაიაკოვსკის ვაგზალს.

დიდი მუშაობა სწარმოებს აგრეთვე გორკის რადიუსზე.

ამგვარად, პოკროვსკისა და გორკის რადიუსის მშენებლობა დამთავრებას უახლოვდება და მალე გაიშვება ექსპლოატაციაში.

საკ. კ. პ. (ბ) ც. კ-მა და სსრ კავშირის სახკომსაბჭომ მეტროს მეორე რიგის მშენებლობის სამუშაოთა წარმატებით დამთავრების მოახლოვების გამო მოსკოვის პარტიული ორგანიზაციის წინადადებათა საფუძველზე გამოიტანეს დადგენილება — წელს მესამე კვარტალში მოსკოვის მეტროპოლიტენის მესამე რიგის მშენებლობის სამუშაოთა დაწყების შესახებ.

მესამე რიგის მნიშვნელობა უმთავრესად წარმართება ორი რადიუსით: პირველი — ზამოსკვორეჩიეს რადიუსი — სვერდლოვის მოედნიდან სტალინის სახელობის ქარხანამდე; 6,5 კილომეტრი. ამ რადიუსზე მდებარეობენ ნოვოკუზნეცკის, პოველეცკის და სტალინის სახელობის ქარხნის ვაგზლები.

მეორე — პოკროვსკის რადიუსი — კურსკის ვაგზლიდან სტალინის სახელობის სტადიონამდე; რადიუსის საერთო სიგრძე იქნება 7,3 კილომეტრი.

მოსკოვის მეტროს მესამე რიგის მშენებლობისას, პირველად მეტროპოლიტენის მშენებლობის პრაქტიკაში, განზრახულია სვერდლოვის მოედნიდან სტალინის სახელობის სტადიონის გადასარბენზე მეტროს ხაზის გაყვანა მდინარე მოსკოვის ქვეშ, რისთვისაც მოეწყობა მდინარეს-ქვეშა გვირაბი. მესამე რიგის მშენებლობა უნდა დამთავრდეს 1939 წლის დამლევს.

ამგვარად, სულ ორიოდე წლის შემდეგ დამთავრდება მიწის ქვეშა ორი ახალი რადიუსის მშენებლობა. ამ ახალ ქალაქს, მიწის ქვეშა მოსკოვს ექნება საუკეთესოდ მოწყობილი ნაგებობანი — მშვენიერი თაღებით, არქიტექტურული სვეტებით, მარმარილოთი მოპირკეთებული კედლებით.

ეს იქნება სოციალიზმის დედაქალაქის კიდევ ერთი ფოლაროს რკალი.

კოოპ. არტელ „მშრომელთა კვების“ ბალანსი 1937 წ. 1 იანვრისათვის

აქტივი

№№ რიგ.	ანგარიშების დასახელება	ჯამი
1	ძირითადი საშუალებანი	142.615—24
2	საწარმოო მასალები	101.827—17
3	წარმოება	17.708—76
4	თანაწარმი	22.424—91
5	ფულადი საშუალებანი	33.284—16
6	საშუალებანი ანგარიშსწორებებში	157.342—57
7	მომავალი დროის ხარჯები	13.682—6[illegible]
8	განყენებული საშუალებანი	68.619—74
	ბალანსი	557.505—24

პასივი

№№ რიგ.	ანგარიშების დასახელება	ჯამი
1	ძირითადი ფონდი	78.489—88
2	დანარჩენი ფონდები	68.645—98
3	სათადარიგო თანხები	9.636—00
4	სარეგულაციო თანხები	3.492—73
5	მოზიდული საშუალებანი (სესხით)	6[illegible].270—[illegible]7
6	საშუალებანი ანგარიშსწორებებში	211.383—50
7	დაგროვება	125.616—18
	ბალანსი	557.505—24

1936 წლის დაგროვება-ზარალის ანგარიში

აქტივი

№№ რიგ.	ხარჯები და დანაკარგები	ჯამი
1	ხარჯები გასული წლისა	1.245—21
2	რეზერვების შესაქმნელად	9.636—00
3	ჩამოწერა ფიქსიერ მოვალეებს	1.400—00
4	ჩამოწერა ხანდაზმულობის გამო	6.961—94
5	ზარალი საბითუმო რეალიზ.	14.710—70
6	დაგროვება საანგარიშო წლის	12[illegible].616—18
	ბალანსი	159.570—03

პასივი

№№ რიგ.	შემოსავალი და დაგროვება	ჯამი
1	შემოსავალი ხანდაზმულობის გამო	1.855—82
2	შემოსავალი გამოუყენ. რეზერვ. ჩამოწ.	7.856—08
3	შემოსავალი სხვადასხვა	9.343—26
4	შემოსავალი საცალო ვაჭრ. რეალიზ.	140.524—87
	ბალანსი	159.570—03

დამტკიცებულია სარეწაო კავშირის საბალანსო კომისიის მიერ 1937 წლის 21 თებერვალს.
გამგეობის თავმჯდომარე ვ. ლომია. მთ. ბუღალტერი ვ. ბერიშვილი. 1603

ყურადღება
ა. ვ. 1 ივლისიდან შემცირებულია საოჯახო ძონების ნებაყოფლობითი დაზღვევის გადასახდელები
ყველა ქალაქსა და სასოფლო ადგილებში დაზღვევის ინსპექტორები და აგენტები მიიღებენ საოჯახო ძონების ნებაყოფლობითი დაზღვევებს: ავეჯის, ტანისამოსის, მუსიკალური ინსტრუმენტების და სხვ.
ძონება შეიძლება დაზღვეულ იქნას ყოველგვარი თანხისა მისი ნამდვილი დირებულების ფარგლებში.
დაზღვევის თანხის ყოველ 1.000 მანეთზე, შენობების ცეცხლგამძლეობის მიხედვით, გადასახდელი შეადგენს:
ქალაქში 1 მანეთიდან 4 მანეთამდე.
სასოფლო ადგილებში 3 მანეთიდან 4 მან. 50 კაპიკამდე.
ყოველი მოქალაქე ხანძრისა და სხვა სტიქიური უბედურებისაგან თავისი ძონების დაზღვევით ძონების დაღუპვის შემთხვევაში უზრუნველჰყოფს ძის აღდგენას სახდაზღვევის სახსრების ხარჯზე.
ცნობებისა და განმარტებისათვის მიმართეთ ქალაქისა და რაიონის სახდაზღვევის ინსპექციებს.
2—2 1189 საქართველოს სახდაზღვევის სამმართველო.

ლენრაიონის განათლების განყოფილებამ გახსნა სრული და არასრული საშუალო სკოლის კურსის დასამთავრებელი
საექსტერნო კურსები.
პირობების გაგება საღ. 6 საათიდან, ორჯონიკიძის ქ., № 49, მე-26 სკოლის შენობაში. 17362

საქართველოს საბჭოთა მწერლების კავშირი აცხადებს, რომ სექტემბრის 12 ს დღის 4 საათზე ვაკის აბალ სასოფლოაზე დანიშნულია მწერალ
საფო ბგელაძის
გარდაცვალების წლისთავის აღსანიშნავი სამოქალაქო პანაშვიდი. 17364

მისამართები: რედაქციის — თბილისი, რუსთაველის პროსპ. № 16. გამომცემლობის — რუსთაველის პროსპექტი № 34, ტელეფონები: სამდივნოსი: 3—06—88, განყოფილებებისა: პარტიულის — 3—57—61 სასოფლო-სამეურნეოს — 3—73—40, მშრომელთა წერილებისა—3—73—24, პ.-მბ. მორიგის — 3—26—67, გამომცემლობის — 3—51—81, სტამბის დირექტორის — 3—27—04, ხელნაწერები ავტორებს არ უბრუნდებათ.

ამხ. ს. თოდრიას სახ. სტამბა „კომუნისტი“, ქ. № 88.

მოცულობა რეწმეწებული 3—3306